

Ročník 4 / číslo 2
únor 2015

30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

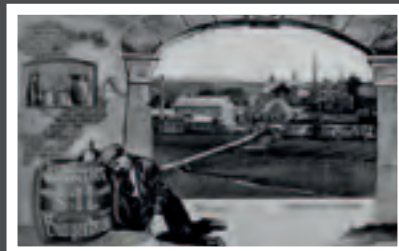

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ

HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

KARIKATURA

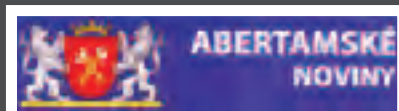
*Krušnohorské pivovary
Čtěte na str. 4*

*Hostinci Dreckschänke je už 180 let
Čtěte na str. 12*

PROROK

2015

*Abertamské noviny
Čtěte na str. 27*

Jsme v Luftu

Vážení přátelé,

při pohledu na titulní stranu našeho časopisu si jistě říkáte: „Zase přišli s křížkem po funusu.“ Nechte se mýlit, pravda je jiná. Jste svědci výsledku cílené práce, jejíž vyvrcholení vám předkládáme na titulní stránce. Nechali jsme dostatek času na reakci zahraničnímu tisku i domácím odnožím koncernu Agrofert a v tichosti prováděli vlastní výběr výstižné karikatury ke zveřejnění tak, aby byla v souladu s demokratickými principy svobody slova a splňovala všechna náročná kritéria, která k tomu redakce Luftu, věrná naší národní tradici, stanovila.

Pro výběr karikatury na titulní stranu byly stanoveny tyto podmínky:

1. Muselo jít o čistě českou tvorbu podporovanou pouze z finančních prostředků EU.
2. Vybraná kresba se nesměla ani náznakem dotknout žádných citů, žádného věřícího napříč náboženským spektrem nejen u nás a v Evropě, ale i na celém světě, ateisty nevyjímaje.
3. Konečný obrázek musel být nekompromisním vyjádřením našich názorů na věc vycházejícím z léty prověřené občanské statečnosti každého z nás.
4. Obsah stránky nesměl vzbudit dojem, že se shoduje s obsahem hlav našich vedoucích představitelů včetně té největší v oblasti strategického rozhodování o naší budoucnosti.
5. Karikatura měla podnítit představivost a obrazotvornost čtenářů tak, aby si mohli anonymně v klidu domova chybějící detaily s minimálním rizikem nerušeně domalovat.

A jak se nám to povedlo? Konečný a jedině možný výsledek našeho náročného výběru dáváme k posouzení do rukou a hlav vám, našim čtenářům.

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Duchovní sloupek:

Když se sklene nebe plné hvězd

Geistliches:

Wenn sich der Sternhimmel herunterwölbt 3

Téma: Pivovary v Krušných horách

Thema: Brauereien im Erzgebirge 4

Ze společnosti a kultury:

Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu

Kultur und Gesellschaft:

Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen

in der Region 8

Ze společnosti a kultury:

Dámská jízda na Divoký západ

Kultur und Gesellschaft:

Die Frauenausfahrt nach Wildwest 9

Rozhovor: Miloš Dáňa:

Z Prahy do Horní Blatné

Gespräch: Miloš Dáňa:

Von Prag nach Horní Blatná 10

Historie: Legendární Dreckschänke

je už 180 let

Geschichte: Die legendäre Dreckschänke

ist schon 180 Jahre alt 12

Sport: Božidarský Telemark team

bodoval v Orlických horách

Sport: Das Telemark Team von

Boží Dar feierte Erfolge im Adlergebirge 15

Sport: Mistrovství ČR v závodech psích spřežení

Sport: Die tschechische Meisterschaft

in Hundegespannwettbewerb 16

Tip na výlet: Abertamy hostily druhý

krušnohorský výlet na běžkách

Ausflugstipp: Der zweite Erzgebirgsskiausflug

war in Abertamy 17

Historie: Jáchymov před 500 lety

Geschichte: Jáchymov vor 500 Jahren 18

Aktuality: Soutěž o logo k 500. výročí Jáchymova

Aktualität: Ausschreibung zum

Entwurf des Logos zum 500. Jahrestag der

Stadt Jáchymov 20

Historie: Jáchymovský důl Svornost

v proměnách staletí

Geschichte: Der Joachimsthaler Schacht

Einigkeit im Wandel der Zeit 21

Z naší přírody: Bylinné čaje,

jejich historie a užívání

Aus unserer Natur: Kräutertee,

Geschichte und Anwendung 24

Recept měsíce: Pivní polévka

Rezept des Monats: Die Biersuppe 25

Abertamské noviny:

Co čeká Abertamy v roce 2015

Aberthamer Zeitung: Was erwartet

Abertamy im Jahr 2015 26

Vážně nevázně:

Krušnohorská erotická povídka

Ernsthaft unernsthaft:

Erzgebirgische erotische Geschichte 28

Ročník 4 / číslo 2

ÚNOR 2015

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Registrace MK ČR E 20467

Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ

LUFT, o.p.s.

IČ 29160154

Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce

Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Kontakt tel: 602 415 187

E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz

www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300

IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266

BIC: CEKOCZPP

Cena výtisku 30 Kč/ks

Předplatné pololetní

V místě distributora 150 Kč/6 ks

Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks

Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti

a opakování tisku po dohodě

s vydavatelem 602 415 187

E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada

Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová,

Michal Urban, Pavel Andrš,

Karel Picura, Ulrich Möckel,

Eva Skalníková, Václav Kupilík,

Petr Mikšíček, Hanuš Hron

Logo Lenka Michaluková

Kulturní programy Jana Picurová

E-mail: picu.japicu@gmail.com

Sportovní programy

Eva Hejtmánková

E-mail: hejtmankova.eva@seznam.cz

Distributoři

Potůčky – Lenka Štrauchová

Horní Blatná – Eva Chlumská; U Gity

Pernink – U Patrika, Květinářství

Pernink – benzinová pumpa

Abertamy – Lenka Löfflerová; U Březiny

Abertamy – Maso Zacharda

Boží Dar – Jitka Peřina; Konzum Čáda

Jáchymov – muzeum

Pstruží – Anna Heranová

Merklin – Hedvika Roznerová

Nové Hamry – hotel Schwarz

Vysoká Pec – obchod - potraviny

Nejdek – Alena Veselá, lékárna

Nejdek – Trafika, Hotel Anna

Tisová – Kukačka

Myslivci aj. – Ivana Pečimúthová

Lesná – Mgr. Dana Waldsteinová

K. Vary, AXA Travel – Z.Štrébllová

K. Vary, Krajská knihovna – infocentrum

Ostrov, Dům kultury – Infocentrum

Další distributoři jsou vítáni!

Prodej – infocentra v obcích

Náklad 900 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího

vydání měsíčníku je 4. 3. 2015.

Když se sklene nebe plné hvězd

Motto: Ježíš mu odpověděl: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“

„Když se sklene nebe plné hvězd, vysype ti do dlaní stříbro cest! Která jsi ty má?“ Muž se odmlčel a dál se díval do plamenů večerního ohně. „To jste řekl moc hezky,“ ozval se po chvíli jeho mladý druh. „To je nějaká báseň?“ Muž se po mladíkovi podíval, usmál se a zase upřel pohled do plamenů. „Měl jste hodně cest na výběr?“ „Jako uprostřed oceánu.“ „Hmm,“ zamyslel se mladík, „a jakou jste si vybral?“ „Cestu, co nikam nevede.“

Mladík se nespokojeně zavrtěl.

„Ale proč?“ „Protože ten nespočet cest má smysl a cíl, jen když se spojí naše pozemská cesta s boží. A to jsem dlouho nevěděl. Tak jsem si prostě jednu vybral a šel.“

„Promiňte, já vám moc nerozumím, mluvíte na mne příliš v hádankách.“ Muž se znovu pousmál, zadíval se do mladíkových očí a pak zvažněl. Hovořil teď přímo k němu: „Můžeš dobýt svět, můžeš se o tobě učit ve školách, můžeš být zaplavený neuvěřitelným bohatstvím tohoto světa, ale – pak umřeš. Umřeš. Ty... umřeš. Cesta, co nikam nevede...“

Mladík byl viditelně zaražený, a tak mlčel. Rozhostilo se ticho. Muž již zase pozoroval oheň a kla-

cikem strkal nehořelá polínka do plamenů. „Když jsem uvěřil v Boha, bylo pro mne všechno nové. Ale jedno jsem věděl od začátku: i když umřu, budu žít.“ Vzhlédl od ohně. „Protože došlo ke smíření, protože se cesty moje

a boží spojily.“ Šibalsky se usmál a oči mu zajiskřily: „Když se sklene nebe plné hvězd...“

Jaromír Trtík, Křesťanské společenství Nejdek, www.proZivot.com

Odešla kamarádka Lenka

Lenka Petrová u dolu Drahá kožešina při 1. Hřebečenském montánním výšlapu v roce 2013 (foto Karel Kocourek)

V hlubokých lesích rozprostírajících se okolo téměř zaniklé osady Bludná leží polozapomenuté zbytky cínového dolu Drahá kožešina. Je to krásné a klidné místo, kde při vnitřním ztišení ještě můžete zaslechnout tlumené úder kladívek vysekávajících ze skal drobné černé slzy cínové rudy. Jsou to slzy radosti i smutku našich předchůdců zvěčnělé v kameni pro připomenutí našim následovníkům.

K nesčetným slzám, které již

od věků ve zdejších skalách sní svůj dlouhý sen, přibyla nyní další veliká černá slza. Je to slza, jež vytryskla z našich očí po náhlém skonu naší kamarádky Lenky. Je to slza, je to mnoho slz, které proudí do hlubin propadliny Drahá kožešina, aby zde navždy vydávaly svědectví o smutku po člověku, jenž zanechal v našem středu velké prázdno, jež se již nikdy nezaplní. Prázdno, které dokáže částečně vyplnit pouze vzpomínka na naši

Lenka Petrová se narodila 5. května 1965 v Sokolově, vystudovala gymnázium v Karlových Varech a rehabilitační nástavbu na Střední zdravotnické škole Plzeň. Hned po škole nastoupila v červenci 1985 do jáchymovských lázní jako rehabilitační pracovník a od 15. listopadu 2002 se stala vedoucí fyzioterapeutkou. „Byla velmi oblíbená jak mezi svými kolegy, tak u našich klientů. Po pracovní stránce byla velký profesionál,“ uvedla Jaroslava Vlčková, ředitelka Spa hotelu Radium Palace. Lenka Petrová z Ostrova a Hřebečné, skvělá manželka, matka, sportovkyně a kamarádka, zahynula 15. ledna 2015 při tragické dopravní nehodě na sever od Bolzana při návratu z hor, které tak milovala. (red)

drahou kamarádku Lenku, která odešla k našim předchůdcům, aby našim potomkům jednou za mnoho let v podobě velkých černých zka-menělých slz připomněla, že pouze takový život dává smysl, jenž

po svém pozemském konci zanechá v kruhu blízkých nezaplnitelné prázdno.

Za Spolek přátel dolu svatý Mauritius Marek Nesrsta

Pivovary v Krušných horách

Dnes už to zní téměř neuvěřitelně, ale i na mnoha místech Krušných hor se v minulosti vařilo pivo. Boží Dar, Horní Blatná, Jáchymov, Loučná, Nejdek, Pernink, Přebuz, Vejprty či dokonce i malá Ryžovna, to je jen krátký výčet míst z našeho okolí, kde se zlatavý mok připravoval.

Měšťanský pivovar ve Vejprtech na počátku 20. století

Právo vařit pivo totiž patřilo od středověku k základním městským výsadám, a tak se vařilo téměř všude. Pivo bylo též čestným předmětem sporů mezi městy a vrchností, protože jeho prodej přinášel velmi slušný zisk a pro města byl jedním z hlavních zdrojů jejich příjmů. To si však dobře uvědomovalo i panstvo, které proto od 16. století v pivovarnictví rovněž začalo podnikat. Na řadě míst tak vznikly kromě měšťanských i panské pivovary, obvykle v místech sídel panství (v naší oblasti například v Ostrově, Nejdku či

ve vzdálenější Přísečnici).

Majitelé panství si také, aby omezili konkurenci, obvykle vyměňovali, že na jejich území se smí čepovat pouze pivo z jejich vlastního pivovaru, a pokud na panství existoval i měšťanský pivovar, nebylo výjimkou, že mohl provozovat činnost jen po část roku. Od 18. století a zejména v 19. století docházelo v pivovarnictví k řadě změn. Pomalu končila tradice, kdy každý právovůči v době, kdy uvařil pivo, pořádal ve svém domě „pivní slavnost“. Pivovary začaly být pronajímány soukromým podnikatelům a namísto čepování piva

v domech jednotlivých měšťanů se počátkem 19. století začaly rychle rozšiřovat hostince a restaurace.

V té době se také začíná objevovat novinka – spodně kvašené pivo. Základy jeho výroby položil v roce 1794 František Ondřej Poupě. Pivovary využívající technologii spodního kvašení (k předním představitelům patřil Měšťanský pivovar v Plzni založený roku 1842) pak postupně vytlačily malé a zastaralé pivovary opírající se o svrchní kvašení, které jim nemohly konkurovat. I to přispělo

k výraznému snížení počtu činných pivovarů – zatímco v roce 1835 jich bylo v Čechách 1087, na přelomu století již jen 649. Mezi těmi, které technologický skok nepřežily, byly i mnohé v Krušných horách. Například v roce 1861 zaniká panský pivovar v Nejdku, v roce 1866 měšťanský pivovar v Ostrově, v roce 1880 měšťanský pivovar v Perninku, kolem roku 1900 oba pivovary (měšťanský a panský) v Loučné. Přesto se zde však objevují i nové, jako nejdříve státní a později soukromý pivovar na Ryžovně, který byl v provozu ještě krátce po první světové válce a zásoboval pивem například i oblíbený výletní hostinec Antona Günthera na Rozhraní (Mílově).

Postupně zanikaly další pivovary v regionu – poslední z nich brzy po druhé světové válce. V jáchymovském pivovaru proběhl poslední výstav v listopadu 1946, v akciovém pivovaru v Ostrově v roce 1947 a ve Vejprtech v březnu 1948. Tím více než čtyřsetletá éra krušnohorských pivovarů na dlouhou dobu skončila.

Že ovšem krušnohorské pivovary neřekly své poslední slovo, dokládá nedávná zpráva z Kraslic, kde má v březnu v Tisové začít fungovat nový rodinný pivovar s příznačným názvem Krušnohor. Jaké zdejší pivo bude, mohou pivní příznivci vyzkoušet už dnes v restauraci Švejk v Bublavě. První ohlasy jsou veskrze příznivé.

Michal Urban

Pivovary v Nejdku

Panský pivovar stál původně v místech bývalé kotelny firmy Vlnap (uprostřed)

Hrabě Štěpán Šlik udělil 1. ledna 1602 nejdeckým měšťanům privilegium vařit pivo. Postupem času bylo vaření piva omezováno, například za vlády Humprechta Černína (1652–1682) se vaření piva provádělo jen od svátku sv. Martina (11. listopadu) do půstu (masopustní úterek před Velikonocemi). Později se opět mohlo vařit od svátku sv. Michala (29. září) do Velikonoc.

Právovůči měšťané se čtyři týdny před začátkem vaření sešli na radnici a losovali mezi sebou

pořadí, podle něhož směl každý svoji várku uskutečnit. Trvalo však i několik let, než se všichni zájemci vystřídali, protože i radní měli právo na čtyři várky ročně ve prospěch obecní pokladny. Vzhledem k vysokým režijním nákladům na vaření piva se obvykle spojovalo více měšťanů k jedné várce, která představovala 11 sudů po 170 mázech (asi 2 618 litrů).

S přibývajícím počtem obyvatel rostl i počet domů a vaření piva si nárokovali další měšťané. To se však stávalo výsadou jen bohatší

Někdejší sladovna ustoupila moderní stavbě spořitelny

vrstvy měšťanů, neboť vaření bylo spojeno nejen s odvodem daně vrchnosti, ale též s výrobními náklady na jednu várku (120 zlatých), které se sice prodejem vrátily, avšak musely být vynaloženy předem.

V roce 1722 byl měšťanský pivovar nově vybudován. Ve druhé polovině 18. století byl často v pronájmu obci či se v něm po nějaký čas vůbec nevařilo. V 80.

letech 18. století se měšťanstvo definitivně zřeklo privilegia vaření piva. Budova navíc začala chátrat a potřebovala nutně finanční prostředky na opravu. Pivovar nakonec převzala do vlastní režie obec a dále ho pronajímala.

Kromě měšťanského pivovaru existoval v Nejdku i panský pivovar. Na jeho místě se dnes nachází bývalá kotelná firmy Vlnap. Kapa-

cita pivovaru činila 26 sudů na jednu várku (4 633 litrů). Ročně se vařilo zpravidla 55 várek. Po zániku nejdeckého panského pivovaru v červnu 1861 (objekty byly demolovány až v letech 1913 a 1914) a dovozu piva z právě moderně zařízeného pivovaru v Děpoltovicích se obec snažila využít situace a chtěla prosadit celoroční vaření piva v měšťanském pivovaru.

Dlouho se vlekloucímu sporu učinila přítrž až hraběnka Anna z Asseburgu, jež v letech 1869 až 1879 pronajala pivovar i s radnicí za tisíc zlatých ročně. Poté byla ještě nájemní smlouva prodloužována až do 31. října 1889, kdy se přestalo vařit pivo úplně. Zařízení bylo tehdy poměrně zastaralé a neupotřebitelné. Sladovna a pivovar

se posléze staly skladištěm různého harampádí. Z někdejšího pivovaru vznikly zčásti prostory pro obytné účely, různé kůlny a obecní věznice. Sladovna, v níž bydlel sládek, byla zbourána v roce 1893. Na jejím místě záhy vyrostla budova spořitelny.

Pivo z obou pivovarů mířilo do místních hostinců. Mezi nejstarší nejdecké lokály patřily Radniční výčep (Rathauschänke, na místě současného supermarketu Horal), U Bílého lva (Zum weissen Löwen, nyní kino), U Zlatého slunce (Zur goldenen Sonne, dům č. p. 35 v Karlovské ulici).

Pavel Andrš

foto: Pavel Andrš, Heimatmuseum Stadt- und Landkreis Neudeck v Augsburgu-Göggingenu

Spořitelna nyní

Ani obyvatelům Přebuze není většinou známo, že městečko mělo až do roku 1897 vlastní pivovar. Stál na místě, kde byla roku 1898 postavena továrna na pleteninu. Obraz pivovaru se bohužel nezachoval. Pokusíme se proto podle informací několika starších pamětníků z Přebuze vytvořit skicu, abychom si mohli o jeho podobě utvořit alespoň představu.

Objekt byl postaven ze dřeva, jeho délka byla zhruba 18 m a šířka 9 až 10 m. Na pravé straně velkých vstupních vrat byla studna, do níž byla přiváděna voda dřevěným potrubím z prameniště za domem zvaným „Antonlhaus“.

Nevyšoký objekt byl pokryt šindelem. Stářím zešedlý dům měl jen málo oken, která byla většinou zakryta okenicemi. Podle vyprávění

nepůsobil pivovar nijak zvlášť přílivným dojmem. Není tedy divu, že se o něm vyprávěly všelijaké strašidelné historky. Oproti tomu se traduje, že zde vařené pivo bylo velice dobré. V Přebuzi i v okolních obcích se těšilo veliké oblibě.

Pivovar fungoval několik stovek let. Proč byl jeho provoz na přelomu 19. a 20. století ukončen, není možné s jistotou říci. Pravděpodobně podlehl malý podnik konkurenčnímu boji, a dostal se tak do platebních obtíží. Vlastnila ho obec Přebuz, která jej pronajímala. Roku 1897 byl zchátralý objekt vydražen a zbourán. Je známo, že pozdější starosta a majitel továrny na výrobu perleťových knoflíků Gustav Hönig nazývaný Henichgust získal velikou měděnou nádobu na vaření piva.

O pivovaru v Přebuzi

Na dobu, kdy Přebuz měla vlastní pivovar, odkazují už jen staré názvy Brahaus (Pivovar), Brahausbrück (Pivovarský most) a Breierraum (Pivní prostor).

**zdroj: B. O. (Neudeker Heimatbrief, 1957, č. 70, s. 7)
upravil: Ulrich Möckel
překlad: Karel Picura**

Z historie perninského pivovaru

Již v roce 1547 se pozemková kniha obce Pernink zmiňuje o právu vařit a čepovat pivo. Můžeme se tedy domnívat, že už v té době se v něm kterém ze 40 zdejších domů vařilo pivo.

Pivovar stával v místě parčíku naproti obecnímu úřadu

Pivovar je poprvé zmiňován v obecním řádu z roku 1562, který pro Pernink vydal Jáchym Šlik. V něm se můžeme též dočíst, že z 10 korců sladu (1 korec = 93,389 litru) se má uvařit maximálně osm sudů piva, každý po pěti vědrech. Z vaření piva se odváděla daň: jeden tolar obci a jeden tolar ostrovskému panství, jelikož to dodávalo zdarma dřevo potřebné k jeho vaření. Pro kontrolu odváděných peněz museli právovárečníci vést detailní soupis množství uvařeného piva. Z písemných pramenů víme, že v roce 1568 byl jednomu občanu Perninku prodán dům i s právem várečným.

Várečné právo udělené obci Pernink je uvedeno také v privilegích vévody Julia Jindřicha Sasko-Lauenburského z roku 1645. Z listin týkajících se prodeje domů je zřejmé, že občané, kteří měli várečné právo, vlastnili také své sudy, jež byly prodávány společně s nemovitostmi. I přesto, že první pivovar v obci je uváděn již v roce 1562, v pozemkové knize je první zmínka o něm až v roce 1613. Zde je zaznamenáno, že si jistý Fritz Kolbe z Rybné směl jednou za rok v perninském pivovaru nechat uvařit pivo, které pak směl čepovat ve svém domě. První „výčepy“ byly nejčastěji v chodbách domů, kde stály u zdi lavice.

V kronikách jsou také často zaznamenány nákupy varných nádob nebo škody na vybavení určeném k vaření piva. Například

v roce 1638 byla nová varná nádoba pořízena v Jáchymově, v roce 1839 byla zakoupena nová varna od kraslického mědikováře Johana Valenty. V roce 1669 bylo opraveno vodovodní potrubí k pivovaru, v roce 1745 bylo na opravy potřeba 10 kmenů stromů, v roce 1783 se rozbila kád' na vodu.

Za každou várku piva museli právovárečníci odvádět obci peníze. Daň z vaření piva tvořily 80 % obecních příjmů, a byly tedy největší příjmovou položkou.

V roce 1765 byla v obci zřízena fara a obec se zavázala zajistit faráři tři sudy piva ročně.

Samotní právovárečníci měli jen velmi zřídka zkušenosti s vařením dobrého, pitelného piva, a proto zaměstnávali sládky. Ti museli od roku 1689 skládat na úřadě v Ostrově také jakousi přísahu, která měla zaručit, že budou dodrženy předepsané odvody odpovídající uvařenému množství piva.

Slad potřebný pro vaření piva kupovali Perninští převážně tam, kde byl nejlevnější. Od roku 1642 však museli slad nakupovat výhradně od ostrovského panství, což je přišlo drahé. Dále se slad nakupoval například v Děpoltovicích. Vlastní sladovnu si pernínští právovárečníci vybudovali ze stoupovny dolu Nanebevzetí Panny Marie v roce 1775. Sladovna se podle katastrální mapy z roku 1842 nacházela za domem č. p. 85 (po přechýlování za domem č. p. 182). V roce 1787 byla sepsána listina o zřízení

obilného mlýna, v níž je uvedeno, že mlýn bude v budoucnu vyrábět slad pro místní pivovar. Sladovna byla financována ze společné kasy, do níž přispívali všichni právovárečníci. Tyto peníze byly mnohdy použity i k jiným účelům. Například v roce 1821 právovárečníci zakoupili hasičskou stříkačku, kterou posléze darovali obci.

O tom, kde se kupovala další přísada – chmel, historické zdroje poněkud mlčí. V únoru 1801 byl například dovážěn z Přísečnice, od srpna téhož roku byl nakupován na Božím Daru.

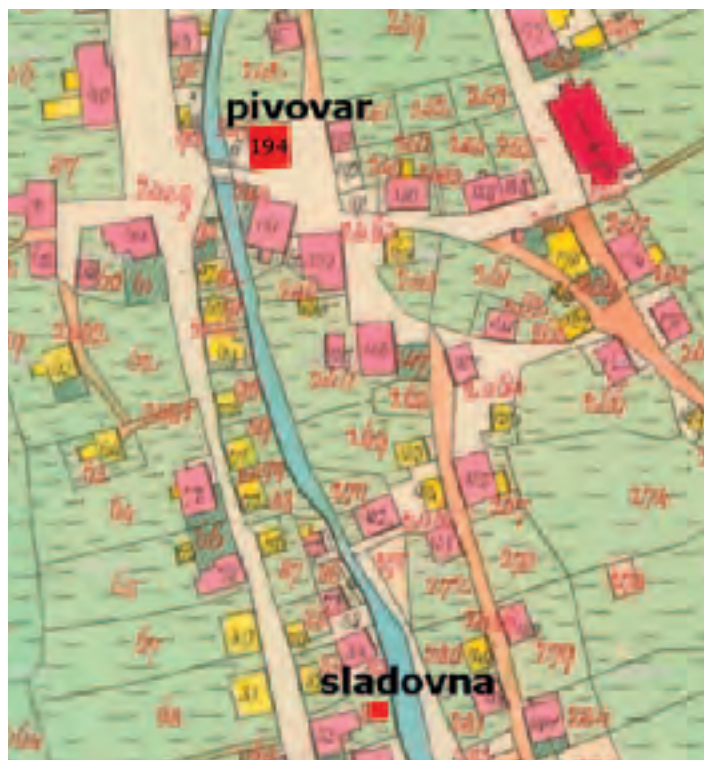
Existovalo pravidlo, podle něhož smělo být čepováno nové pivo až poté, co bylo vyčepováno pivo z předchozí várky, aby tak mezi právovárečníky nevznikala konkurence. Velmi problematické to však bylo, pokud se várka piva nepovedla. Odbyt se pak podporoval snížením ceny. Podle historických pramenů taková situace nastala například v letech 1747, 1817 a 1824. Jen málokdy však bylo na vině lidské selhání, spíše šlo o nepřízeň počasí, a tím zkažené suroviny.

Se vznikem hospod začátkem 19. století ztratil původní systém, kdy se v obci smělo točit pouze pivo v ní uvařené, na důležitosti. Hospodští si začali dovážet levná a dobrá piva také z okolních obcí.

V roce 1803 pronajala obec budovu pivovaru na šest let bohatému obchodníkovi Josefu Weissovi za nájemné 502 zlatých. Později si pivovar pronajal Anton Stütz, který zde provozoval radniční sklípek. Posledním známým nájemníkem pivovaru byl Franz Reinwarth. V roce 1882 koupila tento objekt rodina Meinelů, která jej následně nechala zbourat.

Z různých zápisů v matrikách se dá celkem přesně určit, že pivovar stával naproti domu s původním č. p. 161 (po přechýlování č. p. 80) na levé straně Bystřice. Místní němečtí občané ještě po druhé světové válce říkali mostku naproti radnici „pivovarský můstek“. Ten je tak posledním svědkem dlouhé tradice pivovarnictví v Perninku.

**text: Ulrich Möckel podle kroniky Johanna Endta
překlad: Lenka Löfflerová**

Poloha pivovaru a sladovny na katastrální mapě z roku 1842 (podkladová data: www.cuzk.cz)

Státní a později soukromý pivovar na Ryžovně

Pivovar v Ryžovně v roce 1921 (foto: archiv Ulricha Möckela)

Nejmladší pivovar v horním Krušnohoří vznikl v obci Ryžovna. Původně byl majetkem císařsko-královského jáchymovského lesního panství, detaily o jeho vzniku se však nedochovaly. Je pouze známo, že sládek, který jej řídil, sem byl dosazen správou jáchymovského panství. Poslednímu státem placenému sládkovi se říkalo „Starý sládek“. Ten byl kolem roku 1860 také představitelem obce.

V červenci 1864 správa jáchymovského lesního panství pivovar prodala sládkovi Friedrichu Breinelovi pocházejícímu z Kraslic. V roce 1866 byla k budově přistavěna obytná část. Později

se majitelem stal Friedrichův syn Anton, po němž jej zdědil syn Gustav. Poslední jmenovaný musel pivovar ze zdravotních důvodů uzavřít. Pivovar měl varnu s objemem 24 hektolitřů. Rodina Breinelů, která se v Ryžovně těšila velké oblibě, se v roce 1922 vrátila zpět do Kraslic, do zemědělské usedlosti po předcích. Pivovar poté koupila rodina Hermanna Zenkera a provozovala zde prodejnu potravin.

Po druhé světové válce byl pivovar stejně jako většina Ryžovny zbourán, dochovaly se z něj jen mohutné kamenné sklepy.

Ulrich Möckel
překlad: Lenka Löfflerová

Sklepy pivovaru na Ryžovně (foto Jan Albrecht)

Pivovar (vpravo uprostřed) býval největší budovou v obci (foto: archiv Ulricha Möckela)

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Koncerty, divadla, plesy

- 13. 2. - KSO: Koncert ve spolupráci s hudební VŠ v Zürichu – koncert absolventů (Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
- 17. 2. - KSO: Gala Strauss, Labitzky, Lehár (Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
- 20. 2. - KSO: J. S. Bach: Suita č. 2, A. Vivaldi: Koncert pro fagot a orchestr, A. Borodin: Symfonie č. 2. „Bohatýrská“ (Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
- 26. 2. - KSO: W. A. Mozart: Symfonie č. 34 C dur, L. van Beethoven: Romance pro housle a orchestr, F. Schubert: Symfonie č. 2 (Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
- 28. 2. - 5. reprezentační ples KC Krušnohorka (Komunitní centrum Krušnohorka, Pernink; 19:30–02:00)

Letečtí modeláři v Ostrově

V klášterním kostele Zvěstování Panny Marie v Ostrově se od 25. února do 28. března 2015 uskuteční výstava To je náš sport a hobby, mapující půl století historie a vývoje klubu leteckých modelářů v Ostrově. K vidění budou obří makety, ale i makety na motory CO₂, termické větroně, RC vrtulníky nebo letecké modelářské motory. V dobových fotografiích pak výstava ukáže vývoj této zájmové činnosti na Ostrovsku.

Vernisáž výstavy proběhne ve středu 25. února 2015 v 17:00 hodin, promluví i dlouholetý předseda Klubu MK 02 Ostrov Karel Klingora. Jako doprovodný program vernisáže bude připraveno skládání vlaštek z barevných papírů a jejich hromadné vypuštění z prvního a druhého kúru v prostorách kostela.

Výstavu budou doprovázet programy pro školy a veřejnost. V sobotu 8. března od 14:00 hodin je možné navštívit Letecké odpoledne. Kromě letových ukázek bude k dispozici také létání na simulátoru, na kterém si návštěvníci vyzkouší řízení všech typů leteckých modelů. Ve středu 11. a 18. března, vždy od 9:00 do 13:00 hodin, bude pro školy připraven program „Slož a leť“ s komentovanou prohlídkou výstavy a workshopem na výrobu různých typů vlaštek.

Eliška Failová

Výstavy, přednášky

- 21. 2. - Seminář Krása a umění na cestách (Waldorfská základní škola Wlaštovka, Karlovy Vary; 10:00–17:00)
- 28. 2. - Milan Metlička: Keltský zlatý poklad z Podmokel a nejstarší mince na českém území (muzeum Královská mincovna Jáchymov; 17:00)
- 5. 3. - MUDr. Vít Zavadil: Kuba 2012 – flora, fauna, krajina, města, poměry (Muzeum Karlovy Vary; 17:00)
- 5. 3. – 30. 4. - Jan Kavan (Galerie Drahomíra, Karlovy Vary; vernisáž 4. 3. v 17:00)
- 14. 3. - Výtvarná dílna: Jarní cibulová panenka (Ateliér Archa, Karlovy Vary; 9:00; hlase se na 603 113 983, lektorka Dagmar Kuncová)
- 25. 2. – 28. 3. - To je náš sport a hobby: Úžasný svět leteckých modelů (kostel Zvěstování Panny Marie, Ostrov)
- do 18. 2. - Architektura Karlových Varů (Stará radnice, Ostrov)
- do 22. 2. - ArchaeoMontan (Kostel Zvěstování Panny Marie Ostrov)
- do 27. 2. - Günter Hujber (Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
- do 28. 2. - Z horníka výrobcem hraček (Böttcherfabrik, Pobershau)
- do 5. 4. - Jiří Patera: Dotknout se povahy světa (Galerie umění, Karlovy Vary)
- do 5. 4. - Jiří Valenta: Malíř fotografem (Interaktivní galerie Becherovka vila, Karlovy Vary)

Kina

- 14. 2. - Zloba – Královna černé magie (kino Pernink; 18:00)
- 21. 2. - Století Miroslava Zikmunda (kino Pernink; 18:00)
- 28. 2. - Rukojmí (kino Pernink; 18:00)

Z programu lázní Jáchymov

- 13. 2. - Varhanní koncert – Koncert duchovní hudby (kostel sv. Jáchyma; 19:30)
- 17. 2. - Masopustní tancovačka (sál hotelu Běhounek; 19:30)
- 19. 2. - Milujeme klasickou operetu (Radium Palace; 20:00)
- 24. 2. - Ledecká dudácká muzika z Plzně (kavárna hotelu Curie; 19:30)
- 26. 2. - Evergreeny světové populární hudby (Radium Palace; 20:00)
- 27. 2. - Varhanní koncert (kostel sv. Jáchyma; 19:30)

- 14.–15. 2. - Mistrovství ČR v závodech psích spřežení (areál Technických služeb, Abertamy, viz str. 15)
- 15. 2. - 98. Oberwiesenthaler Skifasching – karneval na lyžích (Freilichtbühne, Oberwiesenthal; 10:30–16:00)
- 21.–22. 2. - Mezinárodní mistrovství ČR v lyžařském orientačním běhu na krátké trati (areál Technických služeb, Abertamy)
- 28. 2. - 107 let Spolku zimních sportů (areál Technických služeb, Abertamy; 11:00; uzávěrka přihlášek 21. 2.!)
 - 1. 3. - 12. ročník Dámské jízdy (OÚ Boží Dar; 10:30)
 - 7.–8. 3. - Karlův běh (Boží Dar; starty prvních kategorií 10:00 – viz str. 9)

Motto 12. ročníku:
DIVOKÝ ZÁPAD

DÁMSKÁ JÍZDA

neděle 1. března 2015 - Boží Dar

Závod se účastní pouze ženy!

Trať: Malý Ježíšův okruh na lyžích 5 km klasicky, při použití volného stylu bude závodnice ze závodu vyloučena (nebude-li snít 5 km pěšky). Jedeme nebo jdeme za každého počasí.

Kategorie	Ročník	Kód	Trať
Holčičky	2007 a mladší	Z1	0,5 km
Slečny	1997 – 2006	Z2	5 km
Ženy	1965 – 1996	Z3	5 km
Seniorky	1964 a starší	Z4	5 km
Pěší	mladší i starší	Z5	5 km

Společná rozsvička: 10.30 hod.
Start: 11.00 hod.
Startovné: 100 Kč
Prezentace: 9.00–10.30 hod.
Obecní úřad Boží Dar (na náměstí)

Hlavní sponzor:

Závod pořádá LK Slovan Karlovy Vary ve spolupráci s Komisí sportu žen Českého olympijského výboru
Sponzoři závodu: Nemos Plus s.r.o., Kavárna u Sněhuláka, Penzion Iva, Miroslav Laco, Jan Tichý, TJ Delfín, Jiří Peřina, Michal Soukup, NOVAKO-SKI s.r.o., Profisport Jiří Matějka, Jiří Šiler, Štefan Škulavík, Cafe-pekárna Roman Brada, Petr Ehlich, Jiří Zahourek

Dámská jízda na Divoký západ

Dámská jízda 2014 – pěšky

V neděli 1. března se uskuteční už podvanáctý závod „Dámská jízda“ určený výhradně pro holčičky, slečny, dámy a seniorky. Letos zamíří ženy na Divoký západ. Kde ho v Krušných horách najdete? Jen na božidarské Ježíškově cestě a pouze v tomto termínu!

Ženy se vydají na pětikilometrový okruh a organizační tým připomíná: „Jedeme pouze klasicky, za bruslení čili volný styl hrozí dámám diskvalifikace.“

Povinnou zastávkou je také občerstvení s malým drinkem. Na start nebude připuštěn žádný muž. Ti se ujmou rolí technické čety, rozhodčích a samozřejmě trenérů.

Závod pořádá Lyžařský klub Slovan Karlovy Vary ve spolupráci s komisí rovných příležitostí ve sportu ČOV a městem Boží Dar. Oblíbený závod pravidelně nevynechá ani vynikající československá běžkyně na lyžích Květa Jeriová-Pecková.

Registrace všech kovojských dam

Dámská jízda 2014 – pěšky

a pistolnic bude otevřena na radnici od 9 hodin. Jízda Divokým západem po společné rozsvičce na božidarském náměstí v 10:30 odstartuje přes-

ně o půl hodiny později, tedy v 11:00.

Srdečně zveme všechny krušnohorské pistolnice i dámy z nížiny na Dámskou jízdu 2015.

Boží Dar, 7.–8. 3. 2015 44. ročník Karlova běhu opět na Božím Daru

Sobota 7. března – Memoriál Jana Pravečka

Závod je součástí Ligy dálkových běhů.

Registrace: prostřednictvím on-line registrace na www.karlubbeh.cz nebo v závodní kanceláři.

Prezentace: na městském úřadu Boží Dar v pátek 6. 3. od 16:00 do 20:00 hod., v sobotu 7. 3. od 7:30 do 9:00 hod.

Starty: 0,5 km v 10:00 hod., 1,5 km v 10:15 hod., 6 km v 10:30 hod., 12 km v 10:45 hod., 22 km v 11:00 hod.

Starty jsou hromadné, běží se

Karlův běh – na startu

volným stylem (trať 0,5 a 1,5 km klasicky).

Neděle 8. března – Karlův běh

Závod je součástí Ligy dálkových běhů.

Registrace: prostřednictvím on-line registrace na www.karlubbeh.cz nebo v závodní kanceláři.

Prezentace: na městském úřadu Boží Dar v pátek 6. 3. od 16:00 do 20:00 hod., v sobotu 7. 3. od 8:00 do 16:00 hod. a v neděli 8. 3. od 7:30 do 9:00 hod.

Starty: 42 km v 10:00 hod., 22 km v 10:30 hod.

Starty jsou hromadné, běží se klasicky (při použití volného stylu bude závodník ze závodu vy-

Karlův běh – stupně vítězů

loučen). Závod na 22 km klasicky je vyhlášen Memoriálem Jiřího Čáslavského.

Martina Poštová

foto: archiv Jiřího Kupilíka

Z Prahy do Horní Blatné

O tom, jak se může člověk stát neplánovaně krušnohorským dosídlencem, vypovídá životní příběh Miloše Dáni z Horní Blatné. Inzerát, který si dal do novin v roce 1972, předurčil celý jeho další život.

Miloš Dána ve svém království

Jak se ocitne Pražák, nechalupář, nedůchodce v Krušných horách a ještě k tomu s úmyslem žít tu natrvalo?

Jednoduše. V roce 1972 jsem si dal inzerát do Svobodného slova, že koupím dům do deseti tisíc korun. Přišly mně tři nabídky – Úterý, Nejdek a Pernink, který po mém teoretickém výběru zvítězil. Do té doby jsem nevěděl, že existuje. V Krušných horách jsem nikdy nebyl.

Jak tě hory přivítaly, co prostředí, lidé, sníh, téměř celoroční zima?

Mé první seznámení s Krušnými horami, Perninkem, bylo v zimě o Vánocích téhož roku. Podle automapy. Proběhlo pod obavou ze sněhu a závějí. Obavy se ale nepotvrdily, bylo sucho, bez sněhu a celá zima mně připomínala spíše zimy u nás v Satalicích. V průběhu let bylo ovšem samozřejmě všechno i jinak a sněhu i závějí jsem si užil dost. Počasí mě zaujalo natolik, že jsem si začal dělat o příchodu

dech zimy záznamy. Prostředí mně připadalo trochu zanedbané, prostě vysídlené pohraničí, avšak již v té době byl vidět pozitivní vliv chalupářů na obnovu starých stavení. V soužití s lidmi jsem neměl žádný problém, vše bylo bezprostřední.

Bylo tvé rozhodnutí pevné, bez pozdějšího litování?

Mé přesvědčení, že jsem udělal správně, se léty spíše jen upevňovalo a nikdy jsem toho nelitoval. Tady v Horní Blatné jsem doma.

Čím tě nové působiště oslovilo? Jak se vyvíjel tvůj vztah ke zdejší přírodě?

Nezabýval jsem se tím, nepřemýšlel jsem o tom. Měl jsem dost práce, abych zabezpečil početnou rodinu. Ve svém volném čase, kterého bylo málo, jsem vedle poznávání okolní přírody (houby, ryby, hadi a ostatní zvířata) pomáhal při zvelebování místa bydliště.

Co říkáš poválečnému vysídlení německého obyvatelstva, které se podepsalo na stavu našeho regionu?

Vysídlení nebylo dobré. Vypořádání mělo být individuální, ne kolektivní. Rozdíl, jak to vypadá tady a v sousedním Sasku, je na první pohled patrný dodnes. Prostě zde chybí kontinuita a je na nás, abychom tento výpadek vymazali.

Patříš mezi občansky angažované

obyvatele nejen ve veřejně společenské sféře, ale i při obnově obecního majetku. Proč to děláš? Jaký je tvůj názor na vztah občan versus místožití?

Myslím si, že pokud člověk někde žije, žijí tam jeho děti a potom i vnoučata, tak se samozřejmě sna-

Dům v Horní Blatné se soukromým muzeem – Tovární 166

ží, aby to bylo to nejlepší místo na světě. To dá rozum, jsem lokální patriot. Nic jiného za tím není.

Budoucnost oblasti směřuje do turistiky, zimních sportů, členství v Montanregionu. Jak to vidíš ty, houbař, nesportovec, neturista?

Turistika asi význam v nějakém období má, ale že by na ní byla postavena dlouhodobá budoucnost, to si nemyslím. Mělo by tady fungovat i něco jiného, nějaká výroba, řemesla, tak jako v minulosti. Možnosti tady stále jsou, například v současnosti v prostorách Quiltu (dříve Triola) v Perninku. Čistě jenom turistika to nezachrání. Současné UNESCO je podle mne devalvace jeho původního významu. Památek pod touto značkou je všude čím dál tím víc. V posledních letech došlo k výrazné změně přírody směrem k lepšímu, že to poznávám i já laik. Coby náruživý houbař pozoruji změnu, pestrost

a množství různých druhů hub, jež zde v době, kdy jsem sem přišel, prakticky nerostly.

Buduješ soukromé muzeum. Můžeš nám přiblížit v kostce, jaké máš exponáty a čeho si ceníš nejvíc? Je to čistě realizace tvého koníčku, nebo i příspěvek pro další zájemce, návštěvníky? Je již přístupné veřejnosti a za jakých podmínek?

Jelikož k tomuto oboru mám vztah již od mládí a doma se mi hromadily věci s tímto koníčkem spojené, napadlo mne, že jakmile budu mít možnost a prostor, udělám muzeum rádií. Mám zde vystavené exponáty od nejstarších z roku 1910 až do začátku osmdesátých let. Jedná se hlavně o rádia elektronková a tranzistorová, ale také staré televizory, magnetofony, gramofony a různé měřicí přístroje. Je tady k vidění první v Československé republice vyráběná televize Tesla 4002, naše taktéž první tran-

zistorové rádio T58. Exponátem se zajímavou historií je americký komunikační přijímač HALLICRAFTERS SX 17 SKYRIDER z roku 1936 z výsadků za druhé světové války, jenž byl po šedesáti letech vykopán v lese u Brandýsa nad Labem. Devadesát procent zde vystavených exponátů je funkčních, což mně dalo spoustu práce, ale pro zajímavost, nejhorší byla pro mne oprava dřevěných částí jednotlivých exponátů. Návštěvní doba je možná kdykoliv na zavzvonění, pokud jsme doma.

Máš coby dlouholetý „novousedlík“ co vzkázat příznivcům našich Krušných hor?

Všem příznivcům Krušných i jiných hor včetně nížin bych si dovolil vzkázat: Ať se radují, že žijí v době, ve které žijí. Pamatují horší.

Jiří Kupilík

foto: Jiří Kupilík a archiv Miloše Dáni

Miloš Dáňa se narodil v roce 1948 v Praze v bývalé továrnické rodině „Froněk & Dáňa“ – továrna na margarín Satalice. Základní i střední školu absolvoval v Praze, po maturitě začal studovat na ČVUT, obor elektrotechnický. V roce 1968 po dvou semestrech zanechal studia a nastoupil základní vojenskou službu. Po jejím ukončení vystřídal řadu různých zaměstnání. V roce 1972 se přestěhoval nejprve do Perninku a v roce 1976 do Horní Blatné. Již před sametovou revolucí se stal prvním živnostníkem v Horní Blatné a práci známého horského instalatéra vykonával až do svého odchodu do důchodu. V roce 2000 využil možnost koupit starý dům, který rekonstruoval, a v jeho přízemí zřídil malé muzeum rádií, čímž zrealizoval svůj koníček z mládí. V důchodu se věnuje svému muzeu, houbaření, četbě, zahrádce, pracím okolo domu a vnoučatům.

Interiér muzea

Tesla 4002

Při obnově křížku v Horní Blatné

Legendární Dreckschänke je letos už 180 let

Málokterý Němec, který zavítá do Potůčků, s výjimkou těch, co míří jen na vietnamské tržiště, si nechá ujít alespoň letmý pohled na nej-slavnější objekt obce – proslulý hostinec Dreckschänke. Tento bývalý zájezdní hostinec, v dobách svého největšího lesku dobře známý nejen v českém Krušnohoří, ale i daleko za hranicemi, oslaví letos 180 let od svého vzniku. Jeho další budoucnost však zatím není příliš růžová.

Hostinec Dreckschänke kolem roku 1920

Zřídít hostinec při cestě z Johannegeorgenstadtu do Horní Blatné a dále do Čech nebyl určitě špatný nápad. Už od dob osídlování Krušných hor tudy vedla jedna z hlavních cest přes západní část pohorí, kterou od 18. století začaly využívat i poštovní dostavníky. A ty kromě poštovních zásilek vozily také pacienty do karlovarských lázní, obchodní cestující a další zákazníky, jimž malé spočinutí na drkotavé cestě přišlo vhod. Výčep v Potůčkách sice existoval už po roce 1580, kdy zde vznikl privilegovaný hamr tvořící nejstarší jádro obce, tradičně se však má za to, že myšlenka začít provozovat v Potůčkách skutečný hostinec se zrodila až o mnoho později v hlavě Josefa Korba. Ten v roce 1829 koupil už tehdy ne zcela zánovní stavení na jižním okraji Potůčků, jež zanedlouho poté obdrželo nové popisné číslo 7, jež nese dodnes. O pět let později, 30. listopadu 1834, se mu podařilo od správy jáchymovského lesního panství, pod něž Potůčky tehdy spadaly, získat licenci k poskytování ubytování, provozování

Distanční nebo také mílový sloup z roku 1728, který stával na starém, po druhé světové válce zbouraném náměstí v Johannegeorgenstadtu a dnes je možné jej vidět u pošty v nové části města. Ukazuje mimo jiné i čas, který poštovní dostavníky potřebovaly ke zdolání trasy do Horní Blatné, Perninku, Karlových Varů a dalších míst (foto: Wikipedia)

pohostinství a výseku masa.

Korbův hostinec sice vznikl na správném místě, ale ve špatnou dobu. Saské království se tehdy přidalo k Pruskem inspirovanému Německému celnímu spolku, který vstoupil v platnost k 1. lednu 1834, a v důsledku toho se výrazně snížil přeshraniční pohyb zboží i osob. Saské klientely ubylo a místních zákazníků, k nimž patřili patrně hlavně zaměstnanci sousední kovárny a také mlýna na výrobu kobaltové barvy, jenž stával šikmo proti proudu na druhém břehu Blatenského potoka, nebylo nejvíc. Korb se ocitl ve finančních těžkostech a hostinec musel prodat. K 28. dubnu 1835 tak přišel na svět „Gasthaus Hahn“, který nesl jméno svého nového majitele Johanna Adalberta Hahna z Horní Blatné, příbuzného známého Fausta Krušných hor pátera Hahna. Toto datum je považováno za datum zrození restaurace Dreckschänke, kterou pak rodina Hahnů provozovala úspěšně až do doby druhé světové války.

Jak a kdy přišel šenk ke svému hanlivému pojmenování, není

známo. V němčině znamená slovo Dreck bláto nebo špína, může však mít i nepublikovatelný jiný význam, slušně řečeno výkal. Sofie Weickertová-Hahnová, poslední předválečná provozovatelka hostince, v pamětním spisku, který vydala v roce 1935 u příležitosti stého výročí vzniku hostince, udává několik možných vysvětlení této přezdívky. Odkazuje jednak na nelichotivou pověst, již měl hostinec ještě v dobách svého prvního majitele, kdy prý neproslul zrovna čistotou ani přívětivým chováním k hostům. Dalším z možných vysvětlení může být bídný stav staré poštovní „silnice“, která kolem hostince vedla, avšak kvůli množství bláta byla často nesjízdna. Přezdívku Dreckschänke si tak mohl vymyslet některý z vozků, kteří po této špatné silnici museli projíždět. Situace se zlepšila až před polovinou 19. století, kdy na saské straně byla v roce 1847 poštovní silnice přestavěna na vyhledávanou „Bad Strasse“, lázeňskou silnici do Karlových Varů, a kdy byla komunikace opravena i na české straně.

Vyobrazení Dreckschänke na pohlednici z roku 1891. V té době byly ještě pohlednice vzácností, ale proslulá Dreckschänke se na nich již tehdy objevovala poměrně často, což svědčí jak o podnikatelském duchu jejích provozovatelů, tak o její oblíbenosti

Písemně je ovšem název Dreckschänke doložen až k roku 1861 v cestopisném článku, který vyšel v annaberských *Erzgebirgische Hausblättern*. Autorka textu uvádí, že jméno se k restauraci nijak nehodí, protože jde o naprosto čistý hostinec, přezdívkou se však i přes snahu rodiny Hahnových o její potlačení ujala široko daleko. Provoz hostince tím ale nijak netrpěl, i přes jeho špinavé jméno se díky podnikavému duchu Adalberta Hahna hosté jen hrnuli. A často to nebyli jen tak obyčejní hosté. Například v roce 1850 zde pobývali prušští princové Karl a Adalbert, v roce 1860 princ Schaumburg-Lippe s družinou v osmi kočárech, v letech 1863, 1864 a 1865 pruský král a budoucí první německý císař Vilém, v roce 1865 saský král Johann a také korunní princ a budoucí druhý německý císař Friedrich, v roce 1866 kníže Bismarck se svými dvěma generály a ve výčtu

pomazaných hlav by bylo možné dlouze pokračovat.

Adalbert Hahn se dožil vysokého věku, zemřel v roce 1884 a otěže podniku po něm převzal jeho syn Franz Xaver. Ten sice stačil ještě rozšířit počet hostinských pokojů z šesti na jedenáct, v roce 1887 však náhle umírá a veškerá starost o chod podniku spadla na bedra jeho manželky Terezie pocházející původně z Ostrova. Paní Terezie přišla hned s radikálním počinem: ke dřevěnému štítu, na němž byl název „Hahnův hostinec“, přidala ještě oválný porcelánový štítek s dovětkem „Vulgo Dreckschenke“ (zvaný Dreckschänke). Ze zatracované přezdívkou se stal vývěsní štít.

Terezie Hahnová vedla hostinec velmi zdárně až do své smrti v lednu 1900 (bylo jí 57 let), a zažila tak ještě otevření železniční tratě Karlovy Vary – Johannegeorgenstadt 15. května 1899. Tento den byl zároveň poslední, kdy se u Dreckschän-

Poslední poštovní dostavník před Dreckschänke 15. května 1899 – hostinská Terezie Hahnová (ve dveřích) se loučí s dlouholetým postilionem Karlem Schenksbierem

Hostinec Dreckschänke na pohlednici vzniklé kolem roku 1910, s tenisovým kurtem v místě dnešního srubu u konce sjezdovky, ale ještě před přístavbou sálu

ke zastavil černo-žlutý poštovní dostavník; s nástupem vlaku doba dostavníků definitivně skončila.

Ženská ruka vládla v hostinci i poté, kdy Terezii Hahnovou vystřídala její dcera Sofie (1877–1960), tehdy třiačtyřicetiletá. Nová hostinská se v roce 1901 provdala za Richarda Weickerta z Johannegeorgenstadtu, jenž v Dreckschänke začal uplatňovat své zkušenosti z pohostinství získané nejen na řadě míst v Sasku, ale i v Londýně. V září 1904 přivítal mladý pár ve svém hostinci věhlasného krušnohorského barda Antona Günthera, který se zde původně chtěl stavět jen na skok při zpáteční cestě z Johannegeorgenstadtu na Boží Dar, nakonec tu však vydržel celý týden. A právě tento týden, vyplněný nejen popíjením místního vyhlášeného piva, ale také hudební produkcí pro početné hosty, se stal impulzem ke složení jedné z nejznámějších Güntherových písní *De Draakschänk* začínající slovy *An dr Grenz vo Sachsn wu da Schwarzbeer wachsn* (na hranici se Saskem, kde borůvky rostou). Günther ji věnoval manželům Weickertovým jako poděkování za týden, který u nich strávil. Píseň, již Günther krátce nato vydal tiskem na jedné ze svých písničkových pohlednic a poté ještě v několika reedcích, se pro hostinec zároveň stala velmi účinnou reklamou.

Původní Dreckschänke přestavovala stačit náporu hostů. Už v roce 1908 byl pro ně vybudován naproti přes silnici tenisový kurt a v roce

1912 vyrostl na místě původní stáje vlevo od starého lokálu nový objekt s hostinským sálem a dalšími pokoji pro hosty. Zdárný rozmach ovšem rázně přervala první světová válka.

Brzy po jejím konci začali manželé Weickertovi sprádat plány, že rozšíří své podnikání i o neméně proslulou a nově přestavěnou restauraci *Wunderblume* pod Božidarským Špičákem. Těmto myšlenkám však v roce 1921 učinila přítrž předčasná smrt Richarda Weickerta, označovaného dobovým tiskem za jednoho z nejoblíbenějších hostinských v Krušnohoří. Bylo mu pouhých 44 let. V Dreckschänke tak opět začala vládnout výhradně ženská ruka. Pro hostinec to byly těžké časy, a to i kvůli poválečné hyperinflaci v Německu, která podstatně omezila kupní sílu saských zákazníků.

Obrat k lepšímu nastal poté, co se na řízení podniku začal podílet Richard Weickert junior, který se po studiu na reálce v Aue vyučil kuchařem v Karlových Varech a své zkušenosti si rozšířil při práci

Takzvaná Česká jizba (Böhmischer Zimmer) v roce 1908 – jeden ze dvou původních lokálů hostince, později přepažený a upravený

Krusnohorská jizba (Erzgebirgszimmer)

v hotelech v Drážďanech a poté po dobu téměř dvou let v New Yorku, Chicagu a dokonce San Francisku. Na přelomu 20. a 30. let (podle pamětního spisu Sofie Weickertové v letech 1929–1930, podle údajů na webových stránkách www.liedpostkarte.de v letech 1927–1932) prodělal hostinec velkou přestavbu. Nejprve byla rozšířena a zmodernizována kuchyně. Výčep byl spojen s pivním sklepem umístěným za domem v bývalé štolě Antonín vyražené nejpozději na počátku 17. století – právě skladování piva v tomto skalním prostoru se stálou teplotou prý přispívalo k výtečné kvalitě zde čepovaného pěnivého moku. Byl rozšířen spojovací objekt mezi původním hostincem a přístavbou z roku 1912, uvnitř byl upraven starý sál Böhmisches Zimmer s průchodem na letní zahrádku

Anton Günther před restaurací při oslavách jejich stých narozenin v roce 1935

za domem i novější Sachsenzimmer s navazujícím tanečním sálem, nově vznikla menší jizba Erzgebirgszimmer s proslulými kachlovými kamny. Ubytovací kapacita se zvýšila na 60 lůžek v 18 pokojích,

kteří byly rovněž modernizovány.

V roce 1935 oslavila Dreckschänke ve velkém stylu své sté narozeniny, oslavy se zúčastnilo mnoho místních i přespolních hostů včetně Antona Günthera. To už se však blížil zábor Sudet nacistickým Německem a o necelý rok později vypukla druhá světová válka. Richard Weickert junior narukoval do německé armády, z fronty se však nevrátil, byl prohlášen za nezvěstného. Počtvrté v historii tak vedení hostince spadlo do ženských rukou. Ke konci války ovšem na jeho provozování nebylo moc pomýšlení. Dreckschänke se přeměnila na sběrný tábor pro Němce prchající z říše a na lazaret.

Po skončení války musela rodina Weickertů už koncem května 1945 dům opustit a hostinská Sofie Weickertová pak bydlela krátce v nedaleké Stráni. V roce 1946 byla vysídlena do jihozápadního Bavorska, odkud se však v touze po vlasti přestěhovala za dcerou do saského Chemnitz. Zemřela v roce 1960 v Quedlinburgu v předhůří Harzu v někdejší NDR.

Hostinec Dreckschänke nečekalo po válce nic dobrého. Ještě na přelomu let 1945–1946 se v něm odehrálo několik tanečních zábav, jmenoval se tehdy Potočná. V souvislosti se zvýšenou ostrahou hranic a rozvojem těžby uranu v Potůčkách od roku 1947 se území obce stejně jako celé Jáchymovsko stalo na čas uzavřenou zónou a objekt bývalého hostince využívala po nějakou dobu pohraniční stráž a poté Jáchymovské doly. Před rokem 1989 a ještě těsně po něm sloužila Dreckschänke jako podnikový rekreační objekt a jezdily sem i děti na školu v pří-

Vzácný snímek Dreckschänke z dob socialismu – místo názvu hostince je nad vchodem pěticipá hvězda. Před objektem stojí Wartburg 311 de Luxe datuje snímek do období od roku 1957 (foto: www.auto-teile-becher.de)

rodě. Na počátku 90. let se majitelem stala obec Potůčky.

Epilog, nebo nová budoucnost?

Na hranici se Saskem starý Dreckschänk zahléd' jsem. Borůvka tu stále roste, Dreckschänku však schází hosté.

Po otevření přechodu pro pěší mezi Johanngeorgenstadtem a Potůčkami v červnu 1991 zdemolovali Dreckschänke hned o prvním vikendu skinheadi z Aue a Schwarzenbergu. I přesto byl objekt rychle opraven a už v říjnu 1991 uvítal hosty pod názvem Sporthotel. Hostů však postupně ubývalo a o deset let později provoz skončil. Poslední nájemce si ještě „vzal“ s sebou část zařízení a hostinec od té doby chátrá. Zvnějšku dosud obě budovy působí poměrně zchátralým dojmem, obec Potůčky nechala opravit i střechu, vnitřek je ovšem obrazem zmaru.

„Jsme si vědomi toho, že Dreckschänke je ostudou obce, měli jsme proto zájem ji opravit a vybudovat v ní česko-německý dům, hodně jsme si slibovali zvláště od otevření přechodu do Německa i pro motorová vozidla v lednu 2008,“ říká starosta Potůček Vlastimil Ondra, podle nějž si obec nechala na rekonstrukci zhotovit i projektovou dokumentaci. Bohužel se však nepodařilo získat potřebnou dotaci, s jejíž pomocí by akcí v rozsahu několika desítek milionů korun bylo možné financovat. Objevili se i zájemci o koupi objektu z Německa a Nizozemí,

Dreckschänke alias nefungující Sporthotel v roce 2007, kdy začala vznikat sjezdovka na protějším svahu Blatenského potoka

po nástupu ekonomické krize se však vytratili.

Nová situace nastala těsně před Vánocemi loňského roku, kdy zastupitelstvo obce Potůčky dospělo k názoru, že není reálné, aby zařízení provozovala sama obec. Padlo tak rozhodnutí Dreckschänke prodat a tento záměr je od poloviny ledna oficiálně zveřejněn i na webových stránkách obce. Na prodej jsou obě budovy i přilehlé pozemky s podmínkou, že nový majitel bude nemovitosti využívat pro ubytovací služby a služby související s rozvojem turistiky v Potůčkách.

Jeden zájemce už je. Je jím, jak sám potvrdil pro Luft, majitel protilehlého lyžařského areálu Skipot Marek Plachý, který se o koupi v souvislosti s budováním sjezdovky zajímal již dříve. Jak Luftu řekl, rád by navázal na dlouholetou tradici hostince a v první fázi rekonstruoval alespoň jeho historickou část.

Zájemci o koupi Dreckschänke mají nyní do 12. července letošního roku čas na to, aby obci Potůčky podali písemnou žádost s popisem projektu a cenovou nabídkou. Věř-

me, že jednání proběhnou úspěšně a že se najde nový majitel, který vrátí Dreckschänke její bývalý lesk. Legendární hostinec by si jistě zasloužil, aby se poslední z výše uvedených veršů změnil na „už se sem zas sjíždí hosté“.

Michal Urban

foto: autor a archiv autora, není-li uvedeno jinak

Prameny:

Sophie Weickert und Kinder: Die 100jährige Dreckschänke 1835–1935. Jubiläumsschrift, Breitenbach 1935.

Rudolph Behr: Die Geschichte der „Dreckschänke“ und deren Besitzer. In: Neudeker Heimatbrief, 1970, č. 176, s. 8–9.

www.liedpostkarte.de (část věnovaná restauraci Dreckschänke)

Současný pohled na hostinec ze sjezdovky (foto: www.skipot.cz)

Božídarský Telemark team bodoval v Orlických horách

Přimhouřenýma očima rekognoskuje terén, bradu bojovně vystrčenou, elegantní sportovní šat dává tušit pevné tělo atleta. Teplou bekovku frajersky posune do týlu a už v elegantním pokleku ladně vykrouží oblouk. A za ním další a další kamarádi, milovníci dřevěných jasanek a lyžařského stylu doby kamenné. Sníh, šál i fěrtůšek jim vlají v patách. Takový skvostný byl pohled na božídarské borce, když v Olešnici v Orlických horách hájili zástavu svého Telemark teamu v pátém ročníku mezinárodního mistrovství republiky ve slalomu na dřevěných lyžích bez hran s volným vázáním.

Telemark team Boží Dar

Na klání konající se v sobotu 24. ledna odjíždělo busem „Sude-tagenci“ jedenáct borců již v pátek, aby řádně vyladili formu a své citlivé ski aklimatizovali na orlické povětrí. Cesta ubíhala družně za zpěvu motivačních a bojových písní. A za chvíli – po níž by spatřili alpské velikány, pokud by jeli opačným směrem – dorazili do malebné Olešnice. Zbytek dne byl ve znamení družby se závodníky z Rakouska, Slovinska a Německa.

Sobota patřila závodu a Božídarským. Oslnili nejen zjevem

a precizními kostýmy, jež ostatně byly podmínkou závodu, ale i výkony. V kategorii telemark obsadili jedno 2. místo Ondra Vank a dvě třetí místa Klára Strohsová a Roman Nepožitek. A zlaté první místo v jasan krosu dámská sekce ve složení Dana z Vrchlabí, Vikina, Lucie Juricová a Klára Strohsová. Jejich skvělá reprezentace Božího Daru pokračovala i po závodě na tanečním parketu.

Jejich snažení se započalo v roce 1989 ve Sportce (nyní hotel Sv. Hubert). Od té doby se proměnila par-

ta nadšenců pod velením vrchního boha telemarku Oty Šimánka schází vždy s prvním sněhem na Božím Daru. Zde usilovným tréninkem a nezlomnou pilí dobírají se zářných sportovních výkonů a šíří slávu Krušných hor, Božího Daru, jasanek a zelené po vlastech českých.

Celozimní trénink pak každoročně vyvrcholí závody Kiwi Cup na Neklidu. Na letošní, 25. ročník jste všichni srdečně zváni stejně jako na oslavný pozávodní ples.

Karolína Pomplová, Boží Dar

Mistrovství České republiky v závodech psích spřežení

Krušnohorský sportovní klub psích spřežení uspořádá o víkendu 14. a 15. února 2015 mistrovství České republiky v závodech psích spřežení. Start a cíl bude v areálu Technických služeb v Abertamech.

Závodit se bude ve dvou disciplínách – sprint (krátké tratě 9 km a 12 km) a mid (středně dlouhé tratě, 30 km). Soutěžící budou rozděleni do kategorií podle počtu psů v záprahu, plemene psa a délky tratě. Mistrovství se zúčastní psi čistokrevných plemen (sibiřský husky v samostatné kategorii,

aljašský malamut, grónský pes a samojed společně) i nečistokrevní, tzv. užitkoví kříženci (aljašský husky, evropský saňový pes, český horský pes).

Start závodu je v sobotu v 10:00 hod., v neděli v 9:00 hod. Sprintový závod se jede v sobotu i neděli a časy se sčítají. Midový závod proběhne v sobotu i neděli dvoukolově a časy se také sčítají, takže diváci budou mít možnost vidět závodníky podruhé projíždět do druhého kola v blízkosti cíle. Celá trať bude značena a na několika mís-

tech bude křížit Krušnohorskou magistrálu. Na nebezpečných místech budou pořadatelé dbát na bezpečnost diváků i lyžařů.

Závodní psi budou po celý průběh závodu pod veterinární kontrolou, a proto je přísný zákaz vodění jiných psů do areálu bez očkovacího průkazu a veterinární kontroly.

Oficiální ukončení závodu spojené s vyhlášením vítězů a pře-

dáním cen se uskuteční v neděli ve 14:00 hod.

Přijďte se podívat, jak se z Krušných hor stane na dva dny Aljaška. Určitě nebudete litovat. Pro diváky je zajištěno pohoštění v místní restauraci a stánku s občerstvením. Více informací naleznete na internetové adrese <http://eduarduvmid.blog.cz/>.

text a foto: Milan Šindelář,
ředitel závodu

Soutěžní kategorie

Skj1	sprint, běžkař s jedním psem bez rozdílu plemen
Skj2	sprint, běžkař se dvěma psy bez rozdílu plemen
C, C1, C2	sprint, spřežení s 2–4 psy
B, B1, B2	sprint, spřežení s 4–6 psy
A, A1	sprint, spřežení s 6–8 psy
MB, MB1, MB2	mid, spřežení s 2–6 psy
MU, MU1	mid, 7 a více psů
MSkj2	mid, běžkař se dvěma psy bez rozdílu plemen

V Jáchymově našli Yettiho

Odpoledne 1. února se v Jáchymově neslo v dobrodružném duchu. Asi 66 dětí s rodiči se vydalo „po stopách Yettiho“. Pátrání po sněžném muži začalo v informačním centru. Na trase dlouhé kolem 2 km čekaly na děti rozličné úkoly nebo sportovní disciplíny. Nejprve hádaly a poznávaly různé zvířecí stopy, aby věděly, podle jakých stop Yettiho hledat. Po cestě pak lyžovaly, hrály sněžný tenis, bloudily bludištěm. Dokonce narážily i na tučňáka, se kterým hrály koulovanou, a společně s rodiči soutěžily v jízdě na saních. Potkaly

i zimní královnu, u které se všichni s radostí vrhly do hlubokého sněhu a vytvářely andělíčky.

No... a na konci opravdu našli Yettiho, tedy vlastně jeho ženu, protože sám sněžný muž se vydal zrovna na lov. Děti nakonec dostaly od paní Yettiové malou odměnu za to, že všechny šly poctivě po stopách Yettiho.

Letošní ročník se opravdu vydal, počasí nám přálo, sněhu bylo požehnaně, takže si všichni to dobrodružství náležitě užili.

text a foto: Markéta Kutějová

Abertamy hostily 2. krušnohorský výlet na běžkách

Poslední lednovou sobotu se v Abertamech setkali vyznavači běžeckého lyžování při další akci ze seriálu krušnohorských výletů, který odstartoval začátkem ledna na Božím Daru. Obavy pořadatelů ze zrušení výletu pro nepřízeň počasí rozešlo jen několik dní před jeho konáním vydatné sněžení, které rychle zasypávalo i lyžařské stopy upravené pro běžkaře během sobotního rána.

Přes náročné povětrnostní podmínky, z nichž měli radost nejspíše pouze členové sousedního kité parku, se na některou ze tří tras výletu vydalo na 75 běžkařů od malých lyžařských nadějí a rodičů s dětmi po veterány bílé stopy, pocházející jak z Krušnohoří, tak i z ostatních koutů republiky. Zázemí pro účastníky připravili Abertamští v čele se starostou Zdeňkem Lakatošem v prostorách stylového bistra Doupě u Lišáka, kde běžkaři před výjezdem obdrželi informace o trasách výletu.

Kdo si nevěděl rady s „mázou“ nebo se chtěl něco dozvědět o posledních trendech v běžeckém vybavení, mohl využít služeb lyžařského servisu. Po návratu ze stopy přijali běžkaři s povděkem přichystané občerstvení a u přátelsky laděné atmosféře se nad teplým gulášem či polévkou dělili o zážitky z trasy. Došlo při tom i na řadu setkání po letech a opožďování vzpomínek z let dávno minulých. Mezi účastníky výletu bylo možné zahlédnout také několik krušnohorských osobností v čele s bronzovým medailistou z MS ve skoku na lyžích (1974) Rudolfem Höhnlem.

Plán výletu

Pořadatelé připravili pro zájemce tři trasy o délkách 7,8 km, 12,8 km a 14,6 km. Okruhy se startem a cílem v Abertamech byly vybrány tak, aby turisté mohli náležitě vychutnat terény nejen v okolí Abertam, ale i Horní Blatné, Perninku a Hřebené. Jediným trochu náročnějším úsekem byl výstup na Blatenský vrch a následný kilometrový sjezd po sánkařské dráze do Horní Blatné. Koho neuspokojila délka jednotlivých úseků, mohl si klidně přidat jejich vzájemným navázáním.

Seriál krušnohorských výletů pokračuje 14. února „Výletem Pololavím“ (start v Nových Hamrech) a završen bude 14. března v běžeckých stopách u Klínovce. Bližší informace k výletům naleznete na www.krusnehoryaktivne.cz.

Eva Nduwimana
foto: Růžena Reischigová,
Eva Nduwimana

Výletníci doprovázelo sněžení

Možnost občerstvení cestou

Při registraci bylo živo

Jáchymov před 500 lety

V prosinci roku 1516 stálo v Jáchymově již asi 400 dřevěných domů. Nálezy stříbra vábily do oblasti stále více lidí. Pozvolna přestávalo nahodilě osídlování, hrabě Štěpán Šlik v roce 1516 založil nové město, kterému také vtiskl určitý řád. Město se rychle rozvíjelo, avšak největší pozornost se pochopitelně upínala k dolování stříbra.

Dolování v Jáchymově z dobové publikace Hannse Rodtharta (1523)

Prudký rozvoj v prvním roce (1517)

V tomto roce byly objeveny další bohaté žitní a půlnoční žíly. Jitřní žíly měly východozápadní směr (vycházely na východ, jitro), žíly půlnoční měly severojižní směr (vycházely na sever, tedy na půlnoc). Bohaté jitřní žíly byly zejména žíly sv. Ondřeje a Geyerská nazvaná podle těžařů ze saského Geyeru. Mezi půlnočními dominovaly žíly Geschieber, která byla objevena v roce 1518, a Schweizer, známá od roku 1526. Žíla Geschieber bývala pro svou velkou vydatnost nazývána také Stella (Hvězda). Michal Prüll razí pod Špitální kostelík dědičnou (odvodňovací) štolu Barbora. Již počátkem roku 1517 je postaven první žentour na zvířecí pohon na nálezné jámě Ondřejské žíly. Ze stejného roku je i první dochovaná zpráva o jáchymovské Lindackerově huti na stří-

bro, jež byla v té době jednou z největších.

Na místě dnešní kaple sv. Anny vzniká v roce 1517 dřevěná kaple. Její význam se ale brzy ztrácel, protože její funkci přebírala kaple hřbitovní neboli dnešní Špitální kostelík Všech svatých, v dnešní době nejstarší dochovaná stavební památka v Jáchymově.

Začal se stavět nejmladší hrad v Čechách, hrad Freudenstein. Dnes z něj zbyly pouze dvě věže, jižní věž Prachárna a severní věž Šlikovka.

Název města

Rozsah a význam nového sídliště značně přerostl původní osadu Konradsgrün a žilo se pro ně označení Thal (Údolí). Bývalo zvykem, že každé hornické území mělo svého patrona. Pro Údolí byl za patrona vybrán svatý Jáchym. Podle často tradované verze vyply-

nula jeho volba z názvů okolních měst tak, aby doplnila svatou rodinu. Svatá rodina, to byli rodiče Ježíše, Panna Marie a svatý Josef, a rodiče Panny Marie, svatá Anna a svatý Jáchym. Na severní straně Krušných hor již existovala města nazvaná podle příslušníků svaté rodiny – Annaberg (1496) a Josefstadt (1513, později Jöhstadt), blížilo se založení Marienbergu (1521). Jáchym chyběl, a proto Údolí dostalo název podle tohoto patrona – Údolí svatého Jáchyma. Prozaičtější vysvětlení říká, že své jméno obdrželo město podle jednoho z místních dolů. Název se v češtině v 19. století pozvolna změnil na Jáchymov, v němčině zůstal v původním znění.

Výstavba města

Hrabě Štěpán Šlik, aby zamezil neorganizované a živelné výstavbě města, pověřil stavitele a měřiče Jana Münnicha vyměřením parcel pro stavbu domů. Parcely zájemcům přiděloval Jakub Heylfelder. První stavební místo bylo propůjčeno Michalu Thielovi, který si postavil první dům u Jáchymovského potoka. Správu obce dostal na starost první rychtář Nickel Lanzendorf, který měl nejen správní, ale i soudní pravomoc. Podle tradic vžitých v Čechách byl v roce 1517 ustanoven horní soudce pro spory a přestupky horníků. Horním soudcem se stal Urban Rühling. Zakladatel města se nestaral pouze o hornictví, avšak také o všeobecnou úroveň života v nově vzniklém horním městě. Osobní lékař hraběte magistr Rümpfer začal zastávat také funkci městského lékaře. Dále Šlik odkoupil od falknovského vikáře Jobsta Thüssela patronátní právo, jež dávalo možnost obsazovat místo faráře, kazatele a rektora školy. Těž městu přenechal soudní záležitosti mimo souzení a trestání hrdelních zločinů. Byl získán do vlastnictví významný zdroj příjmů, solnice (sklad a obchod se solí). Hrabě Štěpán Šlik zřídil a posléze předal městu lázně a masný krám a udělil mu právo na zřízení obecních jatek. Tento akt byl ne-

smírně důležitý pro zmenšení problémů se zásobováním Jáchymova potravinami. Horníci již v roce 1517 projevovali nespokojenost s jednáním úředníků a dokonce se objevily i první nepokoje. Štěpán Šlik měl zájem na pokojném urovnání sporů. Aby zajistil plynulý provoz dolů a poklidný život ve městě, slíbil vydat horní řád.

Stříbrná huť na malbě Hanse Hesseho z doby okolo roku 1520 na zadní straně hornického oltáře v kostele svaté Anny v Annabergu

Rok 1518 v historii města

Dne 6. ledna 1518 povolává hrabě Štěpán Šlik do funkce horního hejtmána Heinricha von Könneritz (psáno též Könnritz), báňského a hutního odborníka, znalého mincovnictví a mineralogie, výborného organizátora a obratného politika.

Ten ještě za svého působení ve funkci šlikovského hejtmána napsal kroniku města. Ta se sice později ztratila, ovšem tehdejší autoři z ní mohli čerpat. Významnou se stala účast Heinricha von Könneritz na vydání horního řádu. Jak hrabě Štěpán Šlik horníkům slíbil, tak i splnil a vydal první horní řád o 106 člancích. Jako vzor byl vzat již existující horní řád z Annabergu.

Články 2 až 103 byly převzaty pouze s malými úpravami, téměř

Špitální kostelík Věch svatých na nákrese na důlní mapě z roku 1593

doslovně. Avšak přibýly tři nové, a to významné články, které se týkaly odměn. Byla stanovena pevná mzda na týden při odpracování každodenní osmihodinové směny, neboť v Jáchymově se uzavíraly pracovní smlouvy na týden. Bylo to 12 bílých grošů pro horníka, pro

pomocné pracovní síly 8–10 bílých grošů, narážecům, běhačům a pacholkům v dolech náležely tři bílé groše a hlídačům v hutích čtyři bílé groše. To bylo více, než kolik zajišťoval annaberský horní řád a kolik se platilo v saských dolech.

Významné zlepšení přinášel

nový článek 105, který řešil vyplácení mzdy i při pracovních úrazech, jichž bylo mnoho. V článku se mj. uvádí: „Když dělník nebo horník utrpí v dolech při práci úraz, zlomeninu ruky nebo nohy nebo jiné zranění, má mu být vyplácena ušlá mzda a peníze na ošetření u lékaře, a to v dolech, v nichž se pracuje se ziskem, po dobu 8 týdnů, v jiných, kde se pracuje s cupsem (se ztrátou; pozn. red.) a není ruda, se má vyplácet mzda a peníze na lékaře po dobu čtyř týdnů.“ To bylo vůbec poprvé, kdy byla zákonem stanovena náhrada při pracovních úrazech. Nový řád určoval též směny a přesnou délku pracovní doby. Horní řád zakazoval druhou směnu a připouštěl ji pouze poloviční ve výjimečných případech

skými bankovními domy Jakuba Welsera a Gabriela Nutzela. Šlikové tak získali úvěr 34 000 zlatých, který měli splácet stříbrem. V té době již doly byly rentabilní a tyto peníze byly použity k postavení hradu Freudenstein stavitelem Janem Münnichem. Výnosnost dolů umožnila splacení půjčky daleko před smluvním termínem, již koncem roku 1518. Splacení půjčky stříbrem však mělo jeden háček, a to nemalý, přímo hák. Již v roce 1300 totiž král Václav II. přísně zakázal vývoz stříbra ze země a tento zákaz byl několikrát obnoven. Šlikové se tedy vědomě dopouštěli podvodu, ale velmožům jejich formátu to příliš nevadilo.

Rok 1519 – třetí v historii města

Vyobrazení hradu Freudenstein na jáchymovské důlní mapě z roku 1593

při dokončovacích, havarijních a záchranářských pracích.

Práce ve dvou směnách však byla v Jáchymově běžná. Horníci si tak zvyšovali výdělek, živobytí v Jáchymově bylo drahé. Ovšem regální páni, horní podnikatelé a těžaři to neviděli rádi. Práce v dolech je namáhavá a výkon ve druhé směně byl malý. Stávalo se, že si jedinec při ní v dole místo práce pospal. Proto bylo horníkům, kteří pracovali další směnu, nařízeno, aby si při práci zpívali, a to píšně veselé a ne příliš pomalé. Byly to svým způsobem „pracovní písně“.

Důlní činnost, pokud nešlo o štolu raženou pouze jedním horníkem, bylo třeba financovat. Štěpán Šlik řešil financování důlní činnosti v Jáchymově uzavřením smlouvy o poskytnutí kreditu s norimber-

V tomto roce byly objeveny další bohaté stříbrné žíly – Zlatá růže a Schindler. Technika těžby byla stále ještě podřízena honbě za co nejrychlejším nálezem a jeho vytěžením. Žilné ložisko bylo dobýváno nadměrným počtem nepřilíš hlubokých dolů a krátkých štol zakládáných blízko u sebe. Na jedinou žílu bylo často raženo 16 i více šachet. Tento způsob můžeme charakterizovat jako drancování zrudněných partií bez perspektivy dlouhodobé těžby. V oblasti úpravy rud nastalo významné zlepšení, neboť Pavel Grommetstetter z tyrolského Schwazu zavedl v revíru propírání rud přes plachtovinu, tzv. sázení.

Další důležitou okolností, kterou museli Šlikové ve vztahu k dolování v Jáchymově řešit, byla majetkoprávní situace. Jáchymovsko bylo

Titulní list jáchymovského horního řádu z roku 1518 zobrazuje sv. Annu jako babičku s dcerou Pannou Marií a vnukem Ježíšem. Šlikův štít drží sv. Jáchym

Znaky Heinricha von Könneritz, jak je zaznamenal c. k. dvorní rada chemik Adolf Patera

součástí Loketského kraje, který však nebyl šlikovským majetkem, ale náležel jim jako zástava České koruny. Jakmile by jim byla proplacena zástavní suma, museli by jej vrátit. Zastavení Loketska se týkalo všech větví šlikovského rodu, ostrovské, loketské i falknovské. Po rodinné dohodě se stal mluvčím všech tří rodových větví pro jednání s králem ostrovský Štěpán Šlik. Ten také musel vyřešit spor o okolí původní osady Konradsgrün nále-

žející držitelům kfelského statku u Ostrova, pánům Hazlovským z Hazlova. Ti se při zahájení kutacích prací hlásili jako pozemková vrchnost o podíl z výnosů. Podle smluv z června 1518 a července 1519 Šlikové celý terén s konečnou platností odkoupili.

Horní hejtman Heinrich von Könneritz si uvědomoval, že vývoz stříbra není tak výnosný jako vývoz stříbrných mincí. Navíc stále platil zákaz krále o vývozu stříbra ze

země. Proto podnítil hraběte Štěpána Šlika a ten začal vést řadu velice složitých a náročných diplomatických jednání o povolení vybíjet mince. Vždyť právo mincování měl pouze král, který však toto právo mohl udělit i odebrat. Heinrich von Könneritz začal ve sklepeních hradu Freudentstein činit pokusy s ražbou talarů.

Hrabě Šlik uděluje obci další svobody, mj. se stará i o školu. Kantorem v Jáchymově se stává Kryštof Hirsch. Šlikové žádají krále o uznání

Jáchymova za královské svobodné horní město.

Jaroslav Ohec
foto: archiv autora

Použitá literatura:

Kubátová, L.: *Statuta horního města Jáchymova z roku 1526*, Praha 2012.

Suldotský, J. – Horák, V.: *Kronika horního města Jáchymova a jeho hornictví*, Ústí nad Labem 2009.

Soutěž o logo k 500. výročí Jáchymova

U příležitosti 500. výročí založení Jáchymova se rada města rozhodla vypsat grafickou soutěž o ztvárnění loga oslav. Logo by mělo obsahovat některý ze symbolů města Jáchymova, symbolika „500“ je podmínkou. Autor se ve svém návrhu může také zabývat vzájemnou interakcí historie – současnost (1516–2016).

Jeden soutěžící smí podat maximálně tři návrhy. Návrhy mohou uchazeči doručit v uzavřené obálce označené názvem „SOUTĚŽ Vytvoření loga k výročí 500 let města

Jáchymova“ a nápisem „Neotevírat“ poštou na adresu: město Jáchymov, náměstí Republiky 1, 362 51 Jáchymov nebo osobně na podatelnu města do informačního centra do 31. března 2015 do 10:00 hodin. Vítěz soutěže obdrží peněžitou odměnu ve výši 10 000 Kč.

Bližší informace, soutěžní podmínky a přihláška jsou ke stažení na internetových stránkách města Jáchymov www.mestojachymov.cz.

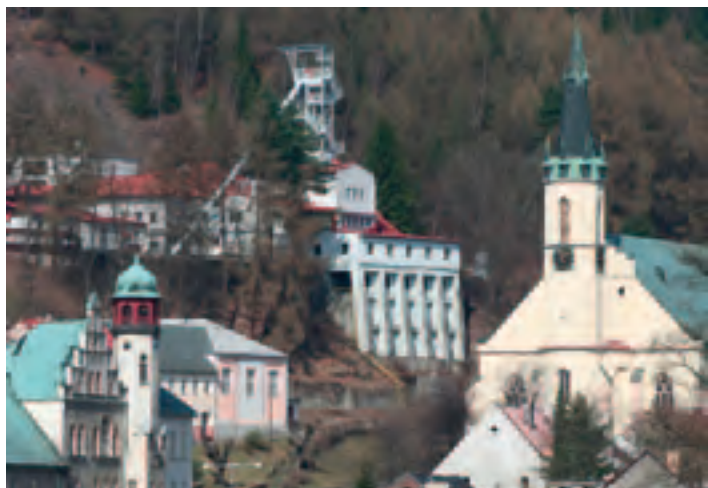
Petr Fiala, předseda komise pro přípravu oslav

Jáchymov – brána Krušných hor

Jáchymovský důl Svornost v proměnách staletí

Jáchymov býval kdysi slavným městem a pro historii nejen českého hornictví má zcela zásadní význam. Dnes je to město plné kontrastů. Zatímco dolní část je pečlivě udržovaná, čistá a najdeme v ní mnoho honosných lázeňských domů pro hosty z celého světa, stačí ujet necelý kilometr do kopce a ocitáme se v úplně jiném světě: špinavé ulice, zdevastované domy (mnohdy cenná patricijská sídla z 16. století), hloučky pokřikujících nepřizpůsobivých občanů... Takřka zhmotnění zmaru a beznaděje.

Tři jáchymovské věže (radnice, důl Svornost, kostela sv. Jáchyma) – symboly městské správy, hornictví (dnes už spíše lázeňství) a duchovního aspektu

Přesto i zde můžeme nalézt hezká a zajímavá místa. Nejvýraznějším z nich je z architektonického a urbanistického hlediska bezesporu Hornické náměstí na severním konci města. Je vymezeno monumentálním pozdně gotickým kostelem sv. Jáchyma, renesanční radnicí a Královskou mincovnou, která byla vloni prohlášena za národní kulturní památku. Naproti kostelu se nachází důl Svornost a v proluce mezi nimi stála do roku 1970 další rozsáhlá budova – měšťanská škola. Dochované stavby tvoří svou vzájemnou polohou a hlavně umístěním v prudce svažitém terénu velmi působivou scenerii, která je dovršena věží hradu Freudenstein na nedalekém Zámeckém vrchu.

Samotný důl Svornost má v dějinách Jáchymova zcela výjimečnou pozici. Vznikl pravděpodobně v roce 1518, tedy pouhé dva roky po založení města, brzy patřil k nejvýnosnějším místním dolům a ve své době také k nejhlubším dolům na světě. Těžilo se zde nejprve stříbro, později kobalt, nikl, arzen, vizmut a od poloviny 19. století uran – šlo o první uranový důl na světě. O sto let později, během nejméně slavné epochy místního hornictví, posloužil místní uran, těžžený za nelidských podmínek, k výrobě první sovětské atomové bomby. Dnes se zde sice

již žádné nerosty netěží, ale zato se důl využívá k čerpání léčivé radonové vody pro místní lázně, a tím se zařazuje mezi nejdéle činné doly v Evropě.

To nejdůležitější z dolu je před zraky většiny lidí skryto v nitru země: svislá šachta o hloubce 500 m, mnoho kilometrů vodorovných chodeb v různých hloubkových úrovních, dobývky, čerpací stanice atd. Co naopak může vidět každý, jsou povrchové objekty dolu, které jsou nepřehlédnutelné a tvoří jednu z dominant horní části Jáchymova. Hlavním účelem povrchového zařízení každého dolu je zajistit rychlou, plynulou a bezpečnou dopravu vydobytého nerostu, mužstva a pomocného materiálu mezi povrchem a hlubinou. K tomu slouží především šachetní budova s těžní věží, strojovna těžního stroje a dále pomocná zařízení jako transformovna, dílny, sklady, šatny pro horníky a kanceláře. To je ovšem současnost. Jakými přeměnami prošly povrchové objekty dolu Svornost během staletí a jaké historické a technicko-ekonomické příčiny k nim vedly?

Na vrcholu slávy

Na samém počátku existence dolu bylo na jeho povrchu to nejjednodušší zařízení, jaké si dovedeme představit: obyčejný rumpál na lidský pohon, který možná ani

nebyl zastřešený – takový, jaký známe z kreseb ze slavného díla Georga Agricoly z poloviny 16. století. Ten však brzy přestal s rostoucí intenzitou těžby vyhovovat a nahradil jej podstatně modernější a výkonnější vynález: žentour na zvířecí pohon, který byl časem doplněn velkovrátkem s dvojitým (též obousměrným či vratným) vodním kolem o průměru 12 m. Obojí opět známe z Agricolovy práce. Tato zařízení společně s dalšími novinkami tehdejší báňské techniky umožnila rozvoj jáchymovského hornictví během jeho nejslavnějšího období. Kombinace žentouru a vodního kola, nazýváme ji pro snazší popis obrázků jako

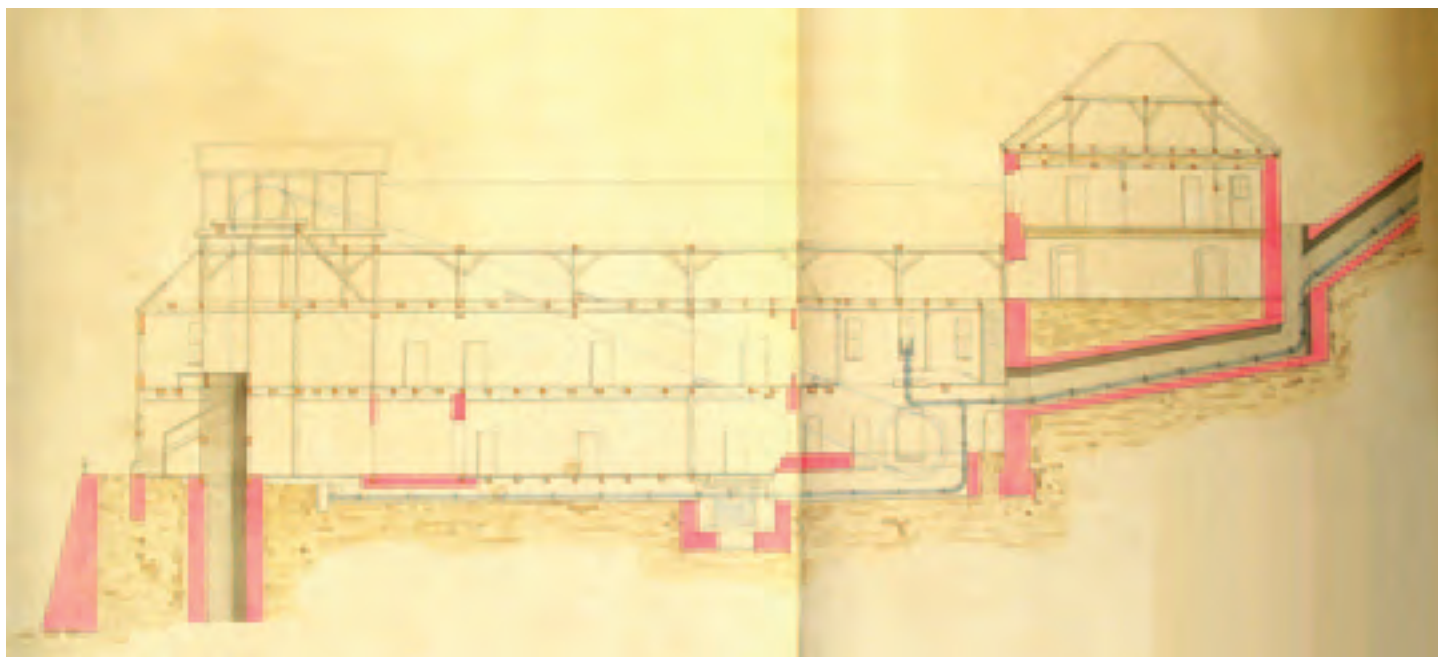
etapu 1, přetrvala na svém místě s různými průběžnými úpravami až do poloviny 19. století.

Pod kuratelou c. k. správy

V té době bylo jáchymovské dolování již jen slabým odleskem své bývalé slávy. Do popředí zájmu se však dostal nový prvek uran vhodný k barvení skla. Jáchymovská ruda zvaná smolinec, pro kterou dosud nebylo využití, byla na uran velice bohatá a to zachránilo místní doly před jistým zánikem. Přebrala je c. k. státní správa a zahájila komplexní rekonstrukci. Jáma Svornost byla vybavena moderním vodosloupcovým těžním strojem a později parním strojem.

Etapa 1 na důlní mapě Jáchymova z roku 1799 a na mapě Stabílního katastru z roku 1842 (tzv. císařské otisky, zdroj <http://archivnimapy.cz>). Na prvním obrázku je vidět detail dvojitého vodního kola, z druhého vyplývá použití stavebních materiálů: růžová = zdivo, žlutá = dřevo

Etapu 2 – podélný řez ve směru východ-západ. Zcela vlevo se nachází vyvýšený obytný trakt, vpravo důlní jáma. Za pozornost stojí vodní kanál pod obytným traktem a dále naznačená poloha bubnu těžního stroje a průběh lan vedoucích přes lanová kola do jámy. Růžová barva opět značí zdivo (zdroj Státní oblastní archiv Plzeň)

Na povrchu byla postavena nová budova s charakteristickým souměrným půdorysem, která zahrnovala mimo jiné obytný trakt pro důlního dozorce, kotelnu, dřtírnou rudy a také koňskou stáj. Této podobě dolu říkáme etapa 2.

V roce 1864 došlo při prohlubování jámy pod 12. patro (pod 500 m) k navrtání velmi vydatného pramene podzemní vody a důl se začal rychle zaplavovat. V následujících letech bylo provedeno několik pokusů o odčerpání vody, které sice byly víceméně úspěšné, ale provoz dolu neúměrně prodražovaly. Proto bylo v roce 1901 od dalších pokusů upuštěno a důl se následně zatopil až po úroveň dědičné štoly Daniel. Spodní zhruba dvě třetiny dolu se tak ocitly na následujících 22 let zcela pod vodou.

Modernizace za první republiky

V roce 1922 přistoupil nový majitel jáchymovských dolů, československý stát, k další rekonstrukci místních šachet. Cílem byla mimo jiné kompletní elektrifikace všech důlních provozů. V případě Svornosti to byla naprostá nutnost, protože pouze moderní výkonné pumpy na elektrický pohon dokázaly odčerpat obrovské množství vody nahromaděné v dole. K tomu došlo o rok později a motivace k této nákladné akci byla dvojitá. Zaprvé bylo nutné se dostat opět na 12. patro

k prameni, který zatopení způsobil. Již 20 let totiž byly známé léčivé účinky jáchymovské radonové vody a z města se mezitím staly známé a vyhledávané lázně. Voda se dosud dopravovala až z důlního pole jámy Werner (později Rovnost), ale tento zdroj již nestačil pokrývat stále rostoucí spotřebu. Proto bylo nutné začít efektivně využívat i pramen na Svornosti. Druhým důvodem bylo obnovení těžby smolince. Z něj se totiž nyní kromě uranu získával další prvek – vzácné radium, které se z rudy separovalo velmi složitým procesem v množství pouhých několika gramů za rok. Jeho využití bylo v lékařství a exportovalo se tehdy do celého světa.

Při rekonstrukci ve 20. letech byla postavena zcela nová šachetní budova s ocelovou těžní věží a strojovna s transformovnou a hornickými šatnami a sprchami. V našem číslování jde o etapu 3. Dále byly v sousedství vybudovány dílny, dům pro důlní úředníky (dnes chata Svornost) a dům pro důlního dozorce (dnes již neexistuje). Těchto pět objektů, ač každý jiný, získalo jednotný, architektonicky velmi zdařilý styl. Tvořily malebný celek a dobový propagační leták je popisuje takto: „...je to rozkošná skupina moderních budov, spíše vily než učouzené a umazané důlní budovy, jak jsme zvyklí je vídati.“

V této podobě přečkal důl i dobu druhé světové války.

Všechn uran pro Moskvu

Po svržení atomových pum na Japonsko na sklonku války lidstvo pochopilo, jak ohromnou energii lze získat štěpením atomu uranu. V tehdejší politické situaci v naší zemi bylo jasné, co je pro následující období jediným úkolem jáchymovských dolů: vytěžít v co nejkratší době co nejvíce uranu pro Sovětský svaz, a tím mu pomoci prolomit americký monopol na jadernou zbraň. Tomuto cíli

bylo podřízeno vše. Oblast byla uzavřena, byly sem nahnány tisíce vězňů na otrockou práci, během několika let bylo v okolí otevřeno 20 nových šachet. Stávající doly byly modernizovány, aby těžba splňovala potřebné parametry.

Pro Svornost to znamenalo další zásadní přestavbu povrchového zařízení – říkáme jí etapa 4A. Byla zvýšena šachetní budova, postavena nová, mohutnější těžní věž a na západní straně areálu byla postavena nová strojovna pro výkonnější těžní stroj. Naopak byla snížena střecha jižní části původ-

Důl Svornost v závěrečné fázi výstavby počátkem 20. let minulého století (etapa 3) včetně domů pro zaměstnance dolu. Barevná kresba zachycuje konečnou podobu

Srovnání stavebních etap (odshora) 2, 2 po částečné demolici, 3 a 4B v záběru od severoseverovýchodu

Srovnání etap 4A (zdroj Nerostné suroviny ČSSR ve fotografii, 1983) a 4B. Těžní věže jsou stejné pouze na první pohled, ve skutečnosti je mezi nimi řada drobných rozdílů

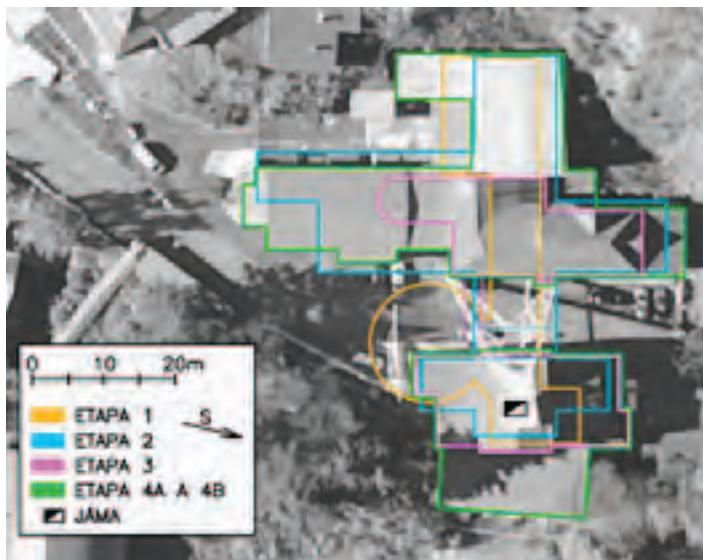
niho objektu, která se ocitla v trase těžních lan mezi novou strojovnou a věží. Na východní straně areálu byl přistavěn přízemní trakt s kanceláři. Ten se ovšem nachází v převisu nad prudkým svahem směrem ke kostelu, a je proto podepřen robustní zdí. Tato opěrná zeď s „okny“ opticky výrazně zvětšuje hmotu celého objektu.

Ve službách lázeňství

Počátkem 60. let byly zásoby radioaktivních surovin vyčerpány, uranové šlenství skončilo stejně náhle, jako začalo, a v Jáchymově tím zřejmě již navždy utichla hornická činnost trvající dlouhých 450 let. Všechny okolní šachty byly

zlikvidovány a jediný důl Svornost (a jeho pomocná jáma Josef) se dožil dnešních dnů. Vděčí za to výhradně pramenům léčivé radonové vody, která se čerpá na povrch a rozvádí do lázeňských domů na léčebné procedury.

Pokud jsme předchozí etapu označili jako 4A, pak musí následovat i etapa 4B. Ta začíná rokem 1995, kdy v rámci komplexní rekonstrukce dolu byla vyměněna těžní věž, která byla již značně poškozena korozi. Cílem projektantů bylo postavit novou věž, která bude co nejvíce podobná té stávající. Ta se v předchozím období stala součástí panoramatu města natolik, že zde byl obecný zájem tento zařítý po-

Srovnání zastavěné plochy všech čtyř etap. Kvůli prudkému svahu byla použitelná plocha zejména v západovýchodním směru od počátku pevně dána. Dále je vidět, jak se jednotlivé etapy vypořádaly s tím, že přímo areálem prochází silnice na Nové Město. Fotografický podtisk odpovídá etapě 4B (zdroj www.google.cz/maps)

hled zachovat. Několik rozdílů však přesto nalezneme: nová těžní věž je o něco štíhlejší, má jinak uspořádané schodiště a hlavně má na horní plošině jen jedno lanové kolo místo původních dvou – zatímco v době intenzivní těžby se v jámě pohybo-

valy dvě dopravní klece, v současnosti pro příležitostnou jízdu osob zcela postačuje jedna.

Důl Svornost má dnes za sebou téměř 500 let historie, během nichž několikrát ovlivnil světové hornictví a stal se nedílnou součástí

města. Jak bude vypadat za dalších padesát nebo sto let či zda v té době bude vůbec ještě existovat, nevíme. Přejme si však, aby tomu tak bylo, protože důl Svornost místním i projíždějícím lidem připomíná více než cokoliv jiného

v Jáchymově, proč toto město před pětistícetím vzniklo.

Norbert Weber

foto: autor a archiv autora, není-li v popisu uvedeno jinak

Bylinné čaje, jejich historie a užívání

Historie nám ukazuje, že nemoci jsou staré jako lidstvo samo. Lidé se tudíž už od pradávna zajímali o bylinné léčitelství. Snažili se ubránit nemocem a smrti. S ní je také spojováno mnoho rostlin jako například vrba, kterou Řekové považovali za bránu do podsvětí. Také směs santalu a pelyňku měla zklidnit mrtvé duše a vyprovodit je. Velký význam pro šíření léčebných metod měli dávní kouzelníci a šamani.

My se dnes však zaměříme na základní a nejjednodušší výrobek z bylin, a tím je bylinný čaj, který se k účelům léčby využívá již mnoho tisíciletí. Nejstarší nálezy léčivých rostlin jsou celosvětově z období okolo roku 4 000 př. n. l., ale teprve 2 700 let př. n. l. byl napsán první herbář. Bylo to v Číně, na dvoře císaře Shen-Nunga.

O mnoho později se léčivé byliny a koření díky obchodním karavanám dostaly do celé Evropy. Hlavní zásluhu na poznání jejich účinků měli Řekové. Už tehdy Hippokrates v 5. století př. n. l. dokázal, že hlavní díl na léčbě má příroda, a tato moudrost se zachovala až do dnešních dnů.

Šesté století našeho letopočtu přineslo základy benediktinského řádu a jejich pověstných zahrad. Příčinníci mniši pod heslem „modli se a pracuj“ rozšířili používání mnoha léčivých bylin.

Ve 14. století byl obdivován

starověký lékař Galénos (2. století n. l.), ale jeho recepty a knihy převážně zmizely nebo shořely. O šíření dalšího vědění se postaral vynález knihtisku. Herbáře a bylináře ale vycházely až od 16. století. Zvučné jméno v oblasti přírodní léčby má bavorský kněz Sebastian Kneipp, jehož kúry z 19. století jsou využívány dodnes.

Neexistuje univerzální rada, kdy se má čaj pít. Používáme-li čaj v malých dávkách, je účelné ho pít na lačný žaludek, lépe se vstřebává. Pít se doporučuje obvykle po jednom šálku ráno asi čtvrt hodiny před snídaní a potom odpoledne kolem 17. hodiny. Máme-li předepsány tři šálky denně, pijeme poslední bezprostředně před spaním. Potopudné čaje se piji teplé až na lůžku. Projímavé čaje se pijí na noc; účinek se zpravidla dostavuje po 8–10 hodinách. Před použitím čajové směsi dobře promícháme, protože bylinky ne-

jsou stejně těžké. Těžší složky, například kousky kořenů, propadají dolů a odebraná horní část čajoviny nemá správný poměr jednotlivých složek.

Na každý organismus neúčinkují bylinky stejně. Co někomu snadno pomůže, na jiného nezapůsobí. Proto je třeba účinky na vlastním organismu vyzkoušet a v případě potřeby použít jinou, podobně účinkující bylinu.

Obecně platí – pokud ovšem nemáme stanoveno jinak – že léčivý bylinný čaj se má užívat minimálně tři týdny, nejlépe však šest týdnů. Účinek léčivého bylinného čaje by měl pacient pocítit u běžných problémů až za týden nebo po 14 dnech užívání. Proto je důležité jej užívat delší dobu, nejlépe okolo šesti týdnů. Pokud je pacient spokojen a léčivý bylinný čaj účinkuje, může takovou kúru opakovat ještě několikrát. Musí se však vždy udělat aspoň třítydenní přestávka. Léčivý

bylinný čaj tedy nemá cenu užívat jen jeden den, protože tak krátká doba užívání se mine účinkem.

Bylinkové čaje se rychle kazí, proto připravujeme dávku jen na jeden den. Skladujeme je v chladničce a ohřejeme vždy jen část na jedno vypití. Čaje, které se pijí často v malých dávkách (například na průdušky), udržujeme teplé v termosce.

Doporučuje se osladit některé čaje medem nebo tmavým či hroznovým cukrem. To neplatí u diabetiků, pro něž čaj připravíme bez oslazení nebo použijeme diabetické sladidlo.

Přípravu čajů můžeme rozdělit na tři druhy:

Macerát – výluh bylin za studena. Přípravuje se tehdy, když se požadované léčivé látky varem rozkládají. Byliny se přelijí šálkem vody a ponechají se 3–12 hodin, někdy i několik dnů stát za občasného zamíchání při pokojové teplotě 15–20 °C. Takovým způsobem se připravují maceráty z bylin obsahujících sliz a škrob, tedy např. lněného semene, kořenu ibišku, sladkého dřeva, ale také kořene kozlíkového.

Nálev – zpravidla za tepla získaný vodný výluh. Byliny se přelijí vroucí vodou, nádoba se přikryje a na teplém místě nechá stát asi 15 minut. Nálev se pak scedí. Tak lze připravit nálev ze siličných rostlin, jako například z máty, meduňky, šalvěje, anýzu, fenyklu, kmínu apod., stejně tak ze zeměžluči, heřmánku, pelyňku, lipového květu aj.

Odvar – zpravidla za varu získaný vodný výluh bylin. Rostlinné části se přidávají do příslušného množství vody obyčejné teploty a v přikryté nádobě se zahřejí do varu na 10–15 minut. Čaj se ponechá ještě cca 15 minut stát, pak se scedí. Tímto způsobem se připravují nápoje z tvrdých rostlinných částí, například ze dřev, kůry a kořenů, pokud neobsahují větší množství silice.

A tady je pár receptů na zimní neduhy.

Zázvorový čaj s citronem proti nachlazení

Příprava zázvorového čaje je jednoduchá. Stačí zalit pár plátků oloupaného zázvoru horkou (asi 90 °C) vodou. Po chvíli, když čaj zchladne, aby se dal pít, ho doplňte citronem a medem a zvolna popíjejte.

Zázvorový čaj s heřmánkem proti chřipce

Kousek oddenku zázvoru zbavíte slupky a nastroháte do konvičky, přidáte pár kvítků sušeného heřmánku, který vám při nachlazení pomůže snížit horečku a utišit nepříjemné pálení sliznice či bolesti kloubů a hlavy. Čaj přelijete vařící vodou, necháte vyluhovat, poté scedíte a popíjíte po doušcích. Čaj je potřeba pít co nejteplejší. Je také ideálním zahřívacím prostředkem v mrazivých zimních dnech. Důležitou součástí lahodného léčivého nápoje je kvalitní včelí med, bez kterého by to rozhodně nebylo ono.

Ořechový čaj

Je výborný na dráždivý suchý kašel. Vyloupejte 12 vlašských ořechů, namočte je do půl litru vody, nechte louhovat 4 hodiny, potom je 30 minut vařte a dolévejte, abyste

měli pořád půl litru vývaru. Pijte opět slazené medem. Po dvou dnech byste měli začít odkašlávat.

První pomoc při horečce

Zapomeňte na antipyretika a nechte své tělo pořádně vypotit. Pomůže vám k tomu lipový čaj. Je třeba jej pít úplně horký a opět ideálně oslazený kvalitním včelím medem. Kromě podpory pocení vám lípa také utiší kašel a podpoří vykašlávání hlenů. Podobné účinky má i černý bez, podběl nebo mateřídouška. Zmíněné bylinky se mohou užívat jak samostatně, tak ve směsích.

A na závěr vitaminová bomba, která zažene každý bacil. Půl sáčku kysaného zelí zakapejte olivovým olejem, přidejte nejmenno nakrájené dva kusy jarní cibulky, jednu červenou papriku nebo kapii, lisované

dva stroužky česneku, promíchejte a nechte odstát tak hodinu dvě. Přidat můžete k jídlu nebo sníst samostatně jako salát. Dostane vás zase do kondice!

Kateřina Bílková,
www.katcinybylinky.cz

Chladné podzimní a zimní dny v horách jsou jako stvořené pro společné posezení. Dny jsou krátké a malými okny zvenku světla také moc nepříjde. Dříve ten, kdo mohl, sedával s ostatními společně v teple v tzv. „Hutzenstub“ – místnosti, kde ženy, muži i děti paličkovali krajky a chvíly si zpříjemňovali bylinnými likéry, například jeřabinkou nebo pivem. Vaření piva nebylo jen záležitostí klášterů a měst, i v chalupách na vesnicích se pivo vařovalo, i když neoficiálně. Ve městech se varné a výčepní právo předávalo „na střidu“ za těch nejprísrnějších pravidel, znamenalo to „na střídačku“ dům od domu.

V obcích býval dost vysoký počet pohostinských zařízení. Jen v našem severozápadním koutě Nejdecka asi třicet šest. Samozřejmě se pro pivo posílalo s bandaskou nebo džbánem. Řada z vás si ještě pamatuje nepasterizované pivo a jeho trvanlivost. V chalupách bývala s trvanlivostí piva vždy potíž. Proto někdy do džbánu dávali i více piva, aby se ho zbavili a zlatý mok úplně nezkvasil.

Dodnes jsou u kamenných zídlek bývalých domů například na Dou-

povsku rozeznatelné výhonky vysoké popínavé byliny chmelu otáčivého. Naklíčený ječmen nám kromě gurmánského využití v polévkách mj. prozradí a určí příchod nového potomka do rodiny. Pěstování chmelu a ječmene zůstalo doménou severozápadu Čech, ale vaření s pivem se s chutnou českou kuchyní rozšířilo i na saské straně Krušných hor. V současnosti se pokrmy z piva vracejí do restaurací i domácích kuchyní. Pravý milovník piva dobrou pivní polévku považuje za kultovní záležitost. Proto vám nebudu popisovat všechna tajemství přípravy, trochu si užijte a doladte si ten svůj domácí předpis podle svého.

Dnešní recept má kořeny v kucharce z 18. století a je z kuchyně pana děkana Jana Pražana z Nejdku.

Základem, který si připravím včas, je hovězí vývar, například z kostí a odřezků hovězího masa podle možností a kulinařského záměru, jež chystám. Přidám samozřejmě kořenovou zeleninu (mrkev, petržel, celer) rozkrájenou na větší kusy, osolím a opepřím, vařím pomalu. Na pivní polévku potřebuji tři díly čistého vývaru

Pivní polévka

(1,5 l) a jeden díl piva (0,5 l – například 12° Prazdroj). Do vývaru přidám pivo, drcený kmín (z Litoměřic) a krátce povařím. Do hrnce s polévkou zamíchám 200 ml 12% sladké smetany pokojové teploty a špetku muškátového květu. Potom polévku stáhnou z ohně a v hrnečku rozkvedlám tři vaječné žloutky, které vmíchám do polévky méně než 80 °C teplé (žloutky se nesmí srazit). V průběhu vaření si na rozehřátém sádle dozlatova osmažnu kostičky staršího chleba.

Polévku podávám horkou, ozdobenou petrželkou, pažitkou nebo cibulkovou natí.

Dnešní porce je na krásném polévkovém talíři z řady Melodie porcelánky Benedikt Karlovy Vary. Terina je překrásná cínová, tradiční v Krušných horách.

podle podkladů projektu Kulinařské zážitky v Krušnohoří

/ Erzgebirge

foto: Josef Dvořáček, SOŠ a SOU Nejde

Co čeká Abertamy v roce 2015

Vstupní objekt do štolý

Vážení spoluobčané, vítám vás v novém roce a přeji všem hodně zdraví a pohody. Dovolte mi, abych vás v krátkosti seznámil s děním v Abertamech a zároveň přiblížil plány do budoucna.

Hlavní atrakcí letošního roku bude jistě slavnostní otevření dolu Mauritius, které jsme společně s hornickým Spolkem přátel dolu sv. Mauritius naplánovali na 8. květen 2015. Slavnostního otevření se zúčastní hornické spolky z České republiky i sousedního Saska. Nebude chybět hornická kapela a bohatý kulturní program. V současné době probíhají úpravy vstupního objektu do štolý, kde budou pokladna, šatny a toalety. V dubnu budou dokončeny terénní práce tak, abychom v květnu měli celý areál připravený pro návštěvníky.

Dalším projektem města na letošní rok je oprava poloviny domu č. p. 31 (pošta), kde by mělo v budoucnu vzniknout městské muze-

um. Součástí projektu je též přístavba a zateplení budovy požární zbrojnice. Vzhledem k tomu, že Sbor dobrovolných hasičů Abertamy disponuje novým vozidlem, bylo rozhodnuto, že dojde ke zvětšení garáží, jež přiléhají k budově zbrojnice. Jedná se především o zvýšení stropů a odstranění vnitřních příček, čímž vznikne otevřený prostor, kde bude snadnější manipulace s technikou a více prostoru než nabízí současný stav.

Letos bychom chtěli pokračovat i v opravě komunikací. Máme připravenou rekonstrukci Pražské ulice a v současné době připravujeme projekt na rekonstrukci ulic ČSA a Generála Svobody. Město též podalo žádost o dotaci v rámci ROP NUTS Severozápad na rekonstrukci a rozšíření silnice na Plešivec v rozsahu od plešivecké křižovatky po Trampskou boudu.

V běhu je též projekt na odkanalizování Abertam. V současné době

Po rekonstrukci

se dokončuje projekt pro stavební povolení na čerpání splašků do Perninku. V letošním roce dojde k rozšíření ČOV v Perninku a položení kanalizačního potrubí při silnici Abertamy – Pernink. Na jaro příštího roku je plánována výstavba prvních dvou čerpacích stanic, které budou přečerpávat splašky z ČOV u hřbitova a z Rybníční ulice. Výstavba čerpací stanice u vleku je plánována na rok 2017. Současně se připravují dostavby kanalizační sítě v Abertamech, a to ulice Perninská, Sokolská, Hornická a Vítězná včetně větší části Hřebečné. Pokud tedy půjde vše podle plánu, budou Abertamy a Hřebečná kompletně odkanalizovány do Perninku v roce 2017. Jsem si vědom, že tento projekt se táhne již řadu let. Musíme si však uvědomit, že trasa a způsob likvidace splašků byly zcela pozměněny oproti řešení, které měly Abertamy připravené před vstupem do Vodohospodář-

ského sdružení. Účinnost současného způsobu likvidace odpadních vod je během roku poměrně dobrá, největší problém vzniká v zimních měsících na čistírně u hřbitova, jelikož zde byla při výstavbě použita technologie nevhodná do těchto nadmořských výšek.

Tak jako v minulých letech jsme připravili několik tradičních akcí. Ve dnech 7. až 10. února proběhne v areálu Technických služeb Abertamy závod Českého a německého poháru v orientačním běhu na lyžích a následující víkend 13. až 15. února odložený závod psích spřežení. Vrcholem zimní sezony bude závod družstev na historických lyžích „107 let spolku zimních sportů“, který se uskuteční 28. února 2015 od 13 hodin.

Závody bude komentovat redaktor sportovních zpráv ČT Stanislav Bartůšek a k poslechu a tanci zahraje skupina Petr nebo Pavel. Do soutěže se desetiletná druž-

Karlův běh v Abertamech v roce 2013

Poslední klání v roce 2013

Vážení občané města Abertamy,

společnost HR Agency s.r.o., která provozuje Skiareál Plešivec, nabízí městu Abertamy **30 % slevu** pro občany, kteří mají trvalý pobyt v Abertamech a na Hlebečném.

Tato sleva je celoroční a vztahuje se na všechny druhy jízdného včetně denní i celoroční permanentky.

Tato sleva Vám bude poskytnuta na pokladně LD Abertamy, po předložení Vašeho občanského průkazu.

Provozní doba pokladny LD Abertamy je 8.45 - 16.30 hod.

Bližší informace na telefonním čísle +420 774 485 111.

www.abertamy.eu www.skiarealplesivec.com

stva mohou přihlásit do 21. února 2015. Vzhledem k velkému zájmu je počet družstev omezen na dvacet. V současné době (konec ledna; pozn. red.) je již přihláшено deset družstev. Podmínkou účasti je dobové lyžařské vybavení a oděv. Trochu zklamáním je pro nás přesun Karlova běhu zpět na Boží Dar. Nicméně dohoda byla, že dva ročníky proběhnou u nás a další na Božím Daru. Vzhledem k nepříznivým sněhovým podmínkám byl loňský ročník zrušen, a tak jsme o závod přišli. Budeme se nadále ucházet o pořádání dalších ročníků.

Z jarních akcí bych rád zmínil pálení čarodějnic, běh na Plešivce, dětský duatlon, Den dětí a samozřejmě Abertamskou pouť. Zvažujeme řezbářské sympozium, které

by bylo letos řešeno trochu jinou formou než v minulých letech. Další akce pro vás připravilo Občanské sdružení Abertamy, Spolek přátel dolu sv. Mauritius, Lyžařský klub Abertamy nebo TJ RZ Abertamy. Přehled všech akcí dostanete ve formě letáku do poštovních schránek.

Doufám, že si z pestré nabídky každý vybere. Pokud máte nějaké podněty, připomínky nebo dotazy, kontaktujte přímo mě na e-mail: starostaab@seznam.cz nebo městský úřad obecabertamy@volny.cz, popřípadě infoabertamy@seznam.cz.

**Zdeněk Lakatoš, starosta
města Abertamy
foto: Jan Albrecht**

Normální kluk z Abertam motokrosovým mistrem

Michael Nedoma žije v Abertamech a chodí do šesté třídy Základní školy v Perninku. Co ho odlišuje od jeho vrstevníků, je, že už v osmi letech propadl motorkám a se svým terénním motocyklem KTM 65, vhodným pro jeho věkovou kategorii, jezdí za tým Motor Abertamy extrémní vytrvalostní závody Offroad maraton po celé ČR. V loňské sezoně se zúčastnil všech vypsanych závodů, které s jednou výjimkou vesměs vyhrál. Je nejen šestkrát mistrem ve své kategorii mladších juniorů, ale i vicemistrem Offroad maratonu pro rok 2014 na malých motorkách.

Jak jsi přišel tomuto sportu na chuť?

Baví mě motory, auta a nejvíce motorky. Chtěl jsem jezdit už od malička. Zkusil jsem to a bylo to. Na první závody jsem se bál, občas se mi starty i nepovedly. První vyhraný pohárek rozhodl.

Kde trénuješ?

První začátky jsem si odbyl na abertamských loukách a i dnes na ně občas zabrousím. Hlavní trénink mám každé úterý na Slapech s trenérem Radkem Tomanem.

Jaký je to pocit z rychlé jízdy?

Dobrý adrenalin, jediná tréma je před startem.

Máš svého týmového kolegu? Nebo všechna sportovní zápolení absolvuješ s rodiči? V partě je nás víc. Všichni jsme kamarádi. Veškeré dění kolem

motorek absolvuji s dědou Jirkou. Na všechny soutěže a tréninky mne vozí a jsem tomu rád.

Nebojíš se jako „dítě“ závodník?

Nebojím se jízdy a ani motorek, ale moc ještě neskáču. Na „bláznivé“ skoky mám ještě čas.

Motorky ale nejsou bez rizika.

Žádnou zlomeninu jsem neměl, jen pár naraženin.

Co děláš a co tě těší kromě motorek?

Rád hraju fotbal, ale nezbývá mi na něj moc času. Co mě těší? To je těžké, když moje myšlenky se motají pořád kolem motorek. Ale těší mě být u babičky a dědy.

Jakým jídlem tě potěší rodiče, když se vrátíš jako vítěz domů?

Řízkem, proto mi občas říkají „Řízek“.

Co ti pomohlo, abys mohl tento sport vykonávat, a naopak, co tě brzdilo?

Začínal jsem na čtyřkolce, a jak říká babička, benzinem jsem smrděl od narození. Brzdí mě, že mám daleko na trénink, a lidi – vadí jim hluk motoru, za což se jim omlouvám, ale občas vyjet, jezdit a zajet musím.

A jak to mají rodiče svého malého motorového draka s motorkou?

Bojí se o mě.

Jezdil bys rád profesionálně?

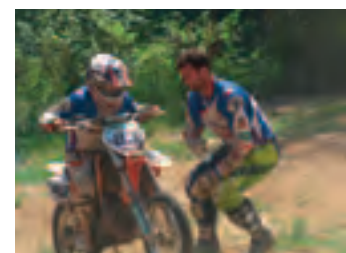
Ano, to bych rád.

Co tě čeká dál?

Ted' momentálně máme zimní pauzu. Koncem února odjedeme s trenérem Radkem Tomanem a dědou do Itálie na soustředění. Z jara postoupím do kategorie Offroad Junioři starší, tj. kategorie do 15 let, a celý seriál půjde nanovo.

Michaeli, přeji ti úspěšnou příští sezonu a žádná zranění.

Eva Hejtmánková

Čtvrtý klíč – krušnohorská erotická povídka

Krušnohorec Leopold byl muž v nejlepších letech. Bylo to patrné na první i na každý další pohled. Krom toho byl i mužem podnikavým, a to i v časech dávno minulých, kdy podnikavost byla nežádoucí vlastností. V těch časech se chalupářská expanze z pražského epicentra šířila stále dále na východ, západ, jih a sever, až dorazila i do hor Krušných. Tu Leopold pochopil, že chalupář bydlící v Praze jezdí budovat svou milovanou chalupu zpravidla pouze o víkendech. Bylo to však v časech, kdy o řetězcích či e-shopech mohli budovatelé všeho druhu jenom snít. Stavební materiály byly takzvaně úzkoprofilové, prostě nebyly. Kdo však v hospodě či kdekoliv potkal Leopolda, měl po starostech. Dovézt písek, cement, cihly, uhlí, na to holt byl tady Leopold. A tak rostla nejen chalupářská spokojenost, ale i důvěra.

Chalupáři z Prahy brzy pochopili, že Leopold je jejich krušnohorský poklad. Napřed jim byl

pouze sympatický, ovšem pak ho milovali nejen až za hrob, ale až po svěřené klíče od chalupy, aby mohl vše a kdykoliv doručit až na místo. To bylo nečekané „diško“ Leopoldovy obchodní činnosti. On totiž, jako muž pohledný, neměl nikdy problém s kým, ale kde. A tak toto nové životní požitání pilně užíval. Užíval ho v plné kráse, dnes a zítra v každém čase. Obchodní kontakty byly již dávnou minulostí, ale klíče k několika chalupám stálým erotickým požitáním.

Až jednou. S roztouženou vestálkou v náručí – katastrofa. Klíč selhal. Zámek byl vyměněn. No problem, zvolal Leopold a s milkou ujížděl k další chalupě. Ale, náhoda či spiknutí, i druhý klíč selhal. Sebevědomí sic otřeseno, ale vzhůru do třetí chalupy. Třetí klíč neselhal. Konečně po všech odkladech je tu to nádherné očekávání. Ale stres je pes a selhal „čtvrtý klíč“.

Hanuš Hron

Ze zpráv krušnohorské tiskové kanceláře

Z domova

Zatím neznámý donátor inicioval zřízení „Univerzity pokročilého věku“ se sídlem v Praze na Velké Straně. Školní zařízení je, formou postgraduálního studia, určeno pro mentálně předstížené jedince, převážně absolventy bývalého Prognostického ústavu. Pro jejich bezproblémovou vzájemnou integraci zajistil zřizovatel speciální výukový program „Makarenko“ a k tomu dostatek soukromí v pokojíčcích vybavených kuchyňským koutěčkem, sprškou a postýlkou. Pouze nádobíčko a prádélko tak zůstává plně v režii studentů.

Z ciziny

Pracovníkům Úřadu na ochranu dětí ve Fjordragenu spadl kámen ze srdce. Upozornění informátora na porušování harmonického vývoje dětí skotačících na místním písečisku se ukázalo jako neopodstatněné. Namísto zakázaných her „Na maminku a tatínka“ a „Na doktora“ se děti věnovaly nevinnému hraní „Na Brejvika“.

Z Evropské unie

Občané EU ve svých rezolucích jednomyslně a rozhodně podpořili zásadní stanovisko svých představitelů. Islámský terorismus nemá s dějinami prověřeným, mírumilovným a na demokratických principech postaveným islámem nic společného.

Jiří Kupilík, Lufttk

Vážně

UKÁZKY VÝROBY RUKAVIC HANDSCHUHERZEUGUNG- VORFÜHRUNGEN

24.1., 21.2.2015
21.3., 25.4.2015
23.5.2015
20.-21.6.2015
13:00 - 17:00

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

10.1., 7.2., 7.3., 11.4., 9.5.,
6.6.2015, 13:00 - 17:00
Městský úřad Abertamy
Gemeindeamt Abertham

OBEC PERNINK

Vás srdečně zve na

5. reprezentační ples KC Krušnohorka

Ples se koná v sobotu **28. února** od 19.30 do 2.00 hodin
v komunitním centru Krušnohorka v Perninku.

K tanci a poslechu bude hrát kapela **ALFA Sextet**.
Připraven je pestrý program.

osovatelné vstupenky o atraktivní ceny.

Prodej vstupenek
v Infocentru Pernink, tel.: 353 892 104

Vstupné: 250,- Kč
Společenský oděv nutný.

Autobusová doprava zajištěna
(Potůčky, Horní Blatná, Abertamy,
Ostrov, Hroznětín, Merklín)

Těšíme se na Vás, dobře se bavte!

SKIAREÁL

Plešivec

3

Otevřeno od prosince 2013
www.skiarealplesivec.cz

12 km sjezdovek, 3 lanové dráhy, 5 vleků, dětský park, 100% zasněžováno,
lyžařská škola, půjčovna, restaurace, apres-ski bar, ski bus...

12 km pistes, 3 ropeways, 5 lifts, children park, 100% artificial snow, ski rent,
ski school, restaurants, apres-ski bar, ski bus, etc.

12 км трасс, 3 подъемника, 5 подъемников, детский парк,
100% оснежения, горнолыжная школа, прокат лыж, рестораны,
апре-ски бар, лыжный автобус и т. д.

AQUA CENTRUM AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA

JÁCHYMOV

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m - dětský bazének s vodopádem - Kneippův chodník - tobogán - finská sauna, infrasauna - a parní box - whirlpool	- letní terasa s lehátky - wellness procedury - suché uhlíčitě - a radonové koupele - relaxační masáže - parafrínové zábaly - rybičky Garra Rufa	- skupinové lekce - Aqua fitness /na objednávku/ - solná jeskyně - kryokabina - fitness a solárium - kadeřnictví - kavárna
---	--	---

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz
www.aquajachymov.cz www.laznejachymov.cz

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JÁCHYMOV

Krušnohorská
Apatyka *...to nejlepší z našich
Krušných hor.*

Bylinné
oleje
masti
tinktury
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář

100% přírodní produkty
Natura Krušných hor
Krušná domácnost
Krušná selská kuchyně
Krušná selská kuchyně
Krušná selská kuchyně

www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ❖ certifikované stavební řezivo
- ❖ paletové přílezy
- ❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
- ❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s.r.o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Perninská 186

Nabízíme
sýry z ovčího, kozího a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí
a jehněčí maso
z vlastního
chovu.

Otevírací doba: Pátek 8-12 a 13-17; Sobota 8-12
Tel.: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

www.ryzovna.cz

OČNÍ OPTIKA POTUČKY

RYCHLE - LEVNĚ - KVALITNĚ

Pondělí až Neděle 10:00 - 17:00

STŘEDA ZAVŘENO

adresa: Potučky 171 / tel.: **+420 351 120 294**

ENGADIN

**Nejnovější wellness
v Krušných horách**

+420 774 701 505
+420 603 503 979
info@apartmanyengadin.cz
www.apartmanyengadin.cz

Mauritius

CAFÉ & BAR

ABERTAMY
směr
richtung **HŘEBEČNÁ**

+420 606 103 703

www.cafe-mauritius.cz

HLEDÁTE?

VIDÍTE

Firma
FIDRMUC & MODES GbR

www.pendler.cz

**POMOC ČESKÝM ZAMĚSTNANCŮM V NĚMECKU
při neznalosti zákona a jazyka**

- Daňové poradenství
- Dávky sociálního zabezpečení
- Zdravotní pojištění
- Rodinné dávky
- Přídavky na dítě

Marcela Fidrmucová
+4915775142517
Barbora Modesová
+420607165665
info@pendler.cz

OČNÍ LASEROVÉ CENTRUM
NEMOS MPC

Areál Nemocnice Ostrov
U Nemocnice 1161, 36301 Ostrov
www.ocnimpc.cz
 www.facebook.com/ocnimpc

Oční laserové centrum NEMOS MPC
je akreditovaným pracovištěm
s nejmodernějšími certifikovanými
technologiemi v České republice.

REALIZOVANÉ ZÁKROKY:

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu
femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

Ski areál Potůčky

www.skipot.cz

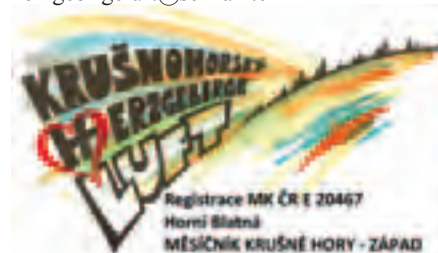

 parkování u vleku
 půjčovna vybavení
 dětský vlek
 bistro
 večerní lyžování

S láskou k lyžování

SKIPOT

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
BŘEZEN až SRPEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

K
SEDÁ
"O HAVRANA"
JÍDLO GHUTNÁ

**RESTAURACE
BOHEMIA
HORNÍ BLATNÁ**

• LEVNÉ UBYTOVÁNÍ
www.pensionbohemia.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711